

**UNSUR-UNSUR DALAM KESALINGFAHAMAN
DALAM DIALEK KEDAH DI ANTARA
GENERASI TUA DAN GENERASI
MUDA DI KAMPUNG SUNGAI
UDANG YAN, KEDAH**

FTKWW

NUR HUSNINA BINTI ZAHARI

UNIVERSITI
—
MALAYSIA
—
UNIVERSITI MALAYSIA KELANTAN
—
KELANTAN
2022



UNIVERSITI
MALAYSIA
KELANTAN

Unsur-Unsur Dalam Kesalingfahaman Dalam Dialek
Kedah Di Antara Generasi Tua Dan Generasi Muda
Di Kampung Sungai Udang
Yan, Kedah

Oleh

Nur Husnina Binti Zahari

Projek Penyelidikan ini dikemukakan untuk memenuhi keperluan bagi
Ijazah
Sarjana Muda Pengajian Warisan Dengan Kepujian

**Fakulti Teknologi Kreatif Dan Warisan
Universiti Malaysia Kelantan**

2022

PERAKUAN TESIS

Saya dengan ini mengesahkan bahawa kerja yang terkandung dalam tesis ini adalah hasil penyelidikan yang asli dan tidak pernah dikemukakan untuk ijazah tinggi kepada mana-mana Universiti atau institusi.



TERBUKA

Saya bersetuju bahawa tesis boleh didapati sebagai naskah keras atau akses terbuka dalam talian (teks penuh)



SEKATAN

Saya bersetuju bahawa tesis boleh didapati sebagai naskah keras atau dalam teks (teks penuh) bagi tempoh yang diluluskan oleh Jawatankuasa Pengajian Siswazah



SULIT

(Mengandungi maklumat sulit di bawah Akta Rahsia Rasmi 1972)



TERHAD

(Mengandungi maklumat terhad yang ditetapkan oleh organisasi di mana penyelidikan dijalankan)

Saya mengakui bahawa Universiti Malaysia Kelantan mempunyai hak berikut. Tesis adalah milik Universiti Malaysia Kelantan. Perpustakaan Universiti Malaysia Kelantan mempunyai hak untuk membuat salinan untuk tujuan pengajaran sahaja. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan tesis ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajaran.

Ainul Wahida Raduan

Tandatangan

980524-07-5190

No. Kad Pengenalan
Tarikh: 28 Februari 2022

✓

Tandatangan Penyelia

Dr. Ainul Wahida binti Raduan

Nama Penyelia

Tarikh: 2 Mac 2022

DR. AINUL WAHIDA BINTI RADUAN
Pensyarah Kanan
Fakulti Teknologi Kreatif dan Warisan
Universiti Malaysia Kelantan

PENGHARGAAN

Terlebih dahulu saya ingin mengucapkan syukur ke hadrat Allah S.W.T, kerana di atas limpah dan kurnianya serta nikmat masa dan tenaga yang dianugerahkan dapatlah saya menyiapkan projek penyelidikan ini dengan sempurna walaupun menghadapi pelbagai cabaran sepanjang proses menyiapkan projek penyelidikan ini. Pertama sekali, saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan kepada penyelia saya iaitu Dr Ainul Wahida Binti Radzuan yang banyak memberikan saya tunjuk ajar, sokongan, nasihat dan bimbingan sehingga dapat memberi kejayaan dalam penghasilan projek penyelidikan ini. Tidak lupa juga kepada pihak institusi kajian ini iaitu Fakulti Teknologi Kreatif dan Warisan Universiti Malaysia Kelantan, saya berterima kasih kerana memberi peluang kepada saya untuk menjalankan kajian ini dan membantu dari segi prosedur ketika melakukan kajian ini. Dalam kesempatan ini juga, saya merakamkan sekalung penghargaan kepada ibu bapa saya yang telah memberikan sokongan dan dorongan sepanjang tempoh pengajian saya. Mereka adalah sumber semangat untuk saya menyiapkan projek penyelidikan ini. Ucapan terima kasih juga diucapkan kepada sahabat-sahabat seperjuangan yang sentiasa membantu dan menjadi tempat rujukan dan perbincangan sepanjang menjalankan kajian ini. Akhir kata, kepada semua pihak yang terlibat secara langsung atau tidak langsung dalam memberikan buah fikiran dan bantuan dalam menyiapkan kajian ini. Semoga kajian ini dapat memberi panduan kepada para pengguna dan pengkaji pada masa akan datang. Kerjasama yang diberikan oleh semua saya akhiri dengan jutaan ribuan terima kasih.

FTKU

UNSUR-UNSUR KESALINGFAHAMAN DALAM DIALEK KEDAH DI ANTARA GENERASI TUA DAN GENERASI MUDA DI KAMPUNG SUNGAI UDANG YAN, KEDAH

ABSTRAK

Kajian ini memfokuskan kepada persefahaman bersama pengguna dialek Kedah antara generasi tua dan muda di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Memandangkan bahasa dan dialek mewakili identiti manusia, beberapa dialek purba jarang digunakan dalam kalangan generasi muda, dan ia membawa kepada kepupusan. Justeru, kajian ini bertujuan untuk mengkaji penggunaan dialek Kedah antara dua peringkat umur di Kampung Sungai Udang yan Kedah dalam pergaulan sehari-hari mereka. Tiga objektif utama telah dikenal pasti dalam kajian ini iaitu untuk mengenal pasti perbezaan kosa kata yang digunakan dalam dialek Kedah antara generasi tua dan muda berdasarkan pemahaman bersama; untuk mengkaji perbezaan perkataan harian yang digunakan oleh kedua-dua generasi berdasarkan konsep persefahaman bersama; dan menganalisis langkah-langkah mengekalkan dialek dalam kalangan masyarakat tanpa mengira umur mereka di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Kajian ini menggunakan pendekatan kaedah campuran di mana temu bual separa berstruktur, pemerhatian bukan peserta dan tinjauan telah diterima pakai. Lima orang responden telah menyertai sesi temu bual, manakala 98 orang telah menjawab soal selidik. Oleh itu, kajian ini mendedahkan terdapat beberapa perbezaan penggunaan dialek Kedah antara generasi tua dan muda dari segi kosa kata, sebutan dan tatabahasa. Kajian ini juga mencadangkan langkah-langkah yang perlu diambil dalam mengekalkan dialek Kedah dalam masyarakat iaitu melalui penggunaan dialek secara berterusan dalam kehidupan sehari-hari serta menggunakan dialek Kedah dalam aktiviti perkauman. Dalam pengertian itu, bahasa dan dialek perlu dikekalkan dalam setiap masyarakat kerana ia merupakan sebahagian daripada identiti dan warisan kemanusiaan.

Kata Kunci: Dialek Kedah, Kesalingfahaman, Kosa kata, Identiti, Pemeliharaan

**ELEMENTS OF MUTUAL UNDERSTANDING IN KEDAHAN DIALECT
BETWEEN OLD AND YOUNG GENERATIONS IN KAMPUNG
SUNGAI UDANG YAN, KEDAH**

ABSTRACT

This study focuses on the mutual understanding of the users of the Kedahan dialect between the old and young generations at Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. As language and dialect represent the identity of human beings, some of the ancient dialects have rarely been used amongst the younger generations, and it led to their extinction. Hence, this study aims to examine the use of the Kedahan dialect between two ages in Kampung Sungai Udang Yan Kedah in their daily interactions. Three main objectives have been identified in this study as to identify the differences of vocabulary used in Kedahan dialect between older and younger generations based on their mutual understanding; to study on the differences of daily words used by both generations based on their mutual understanding concept; and to analyse the measures of sustaining the dialects among the community regardless of their age in Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. This study used a mixed-method approach where semi-structured interviews, non-participant observation and surveys were adopted. Five respondents have participated in the interview sessions, while 98 have answered the questionnaires. Therefore, this study revealed that there are several differences in the use of the Kedahan dialect between older and younger generations in terms of vocabulary, pronunciation and grammar. This study also suggested the measures that need to be taken in sustaining the Kedahan dialect in the community, which is through constant use of the dialect in everyday life as well as to use the Kedahan dialect in communal activities. In that sense, language and dialect need to be maintained in every community as it parts of the identity and heritage of humanity.

Keywords: Kedah Dialect, Mutual Understanding, Vocabulary, Identity, Preservation

SENARAI JADUAL

Jadual 2.1	Perbezaan Kosa Kata Antara Dialek Kedah Dan Bahasa Melayu	24
Jadual 2.2	Bahasa Harian Dialek Kedah Dan Bahasa Melayu	25
Jadual 3.1	Senarai Informan Kajian	42
Jadual 3.2	Transkripsi	44
Jadual 3.3	Pengekodan	45
Jadual 3.4	Pembahagian Soalan Soal Selidik	47
Jadual 4.1	Kod Responden Berdasarkan Dua Generasi	51
Jadual 4.2	Kategori Jantina	53
Jadual 4.3	Kategori Umur	54
Jadual 4.4	Kategori Bangsa	55
Jadual 4.5	Kategori Pendidikan	56
Jadual 4.6	Kategori Pekerjaan	56
Jadual 4.7	Kategori Negeri Kelahiran	57
Jadual 4.8	Kategori Negeri Bermastautin	59
Jadual 4.9	Pengetahuan Tentang Penggunaan Bahasa Harian Dialek Kedah	65
Jadual 4.10	Pengetahuan Tentang Penggunaan Kosa Kata	71
Jadual 4.11	Langkah-Langkah Dalam Mengelakkan Penggunaan Dialek Kedah	74

SENARAI RAJAH

Rajah 1.0	Peta Negeri Kedah	2
Rajah 1.1	Peta Kawasan Daerah Yan, Kedah	3
Rajah 2.1	Peratusan Penduduk Negeri Kedah	13
Rajah 3.1	Analisis Tematik	43

UNIVERSITI
—
MALAYSIA
—
KELANTAN

	KANDUNGAN	HALAMAN
PERAKUAN TESIS		i
PENGHARGAAN		ii
ABSTRAK		iii
ABSTRACT		iv
SENARAI JADUAL		v
SENARAI RAJAH		vi
BAB 1 PENDAHULUAN		HALAMAN
1.0 Pengenalan		1
1.1 Latar Belakang dan Lokasi Kajian		3
1.2 Permasalahan Kajian		4
1.3 Persoalan Kajian		5
1..4 Objektif Kajian		5
1.5 Skop Kajian		6
1.6 Kepentingan Kajian		7
1.6.1 Individu		7
1.6.2 Masyarakat		8
1.6.3 Institusi Pendidikan		8
1.7 Struktur Projek Penyelidikan		9
BAB 2 KAJIAN LITERATUR		
2.0 Pengenalan		11
2.1 Sejarah Negeri Kedah		11
2.1.1 Populasi Penduduk		13

2.1.2 Ekonomi	14
2.2 Sejarah Daerah Yan	14
2.3 Budaya dan Warisan Masyarakat Negeri Kedah	16
2.3.1 Takrifan Bagi Budaya	16
2.3.2 Takrifan Bagi Warisan	16
2.3.3 Jenis Warisan Budaya	17
2.3.4 Warisan Budaya Ketara	18
2.3.5 Warisan Budaya Tidak Ketara	18
2.3.6 Jenis Warian Ketara dan Tidak Ketara di Kedah	20
2.4 Dialek Sebahagian Daripada Warisan Budaya Tidak Ketara	21
2.4.1 Takrifan Bagi Dialek	21
2.4.2 Takrifan Bagi Dialek Kedah	22
2.4.3 Takrifan Bagi Kesalingfahaman	23
2.4.4 Kosa Kata Dialek Kedah	24
2.4.5 Bahasa Harian Dialek Kedah	25
2.5 Aplikasi Teori Gelombang	26
2.6 Kesimpulan	27
BAB 3 METODOLOGI KAJIAN	
3.0 Pengenalan	28
3.1 Kaedah Campuran	28
a. Pendekatan Kualitatif : Etnografi	29
b. Pendekatan Kuantitatif : Tinjauan	31
3.2 Kaedah Pengumpulan Data	33
3.2.1 Data Primer	33
a. Temu Bual	34

b. Pemerhatian	35
3.2.2 Data Sekunder	36
a. Kajian Kepustakaan	36
b. Dokumentasi	37
c. Jurnal	38
3.3 Alat Bantuan Kajian	38
a. Perakam Audio	38
b. Nota Lapangan	39
3.4 Pensampelan Kajian	39
a. Pensampelan Bertujuan	40
b. Pensampelan Bebola Salji	40
3.5 Saiz Pensampelan	41
3.6 Analisis Kajian Kualitatif : Analisis Tematik	42
3.6.1 Peringkat-Peringkat Dalam Menganalisis Data Kualitatif	43
a. Transkripsi	44
b. Pengekodan	44
c. Menyusun Tema	45
d. Laporan	46
e. Triangulasi	46
3.7 Analisis Kajian Kuantitatif : Analisis Deskriptif	47
3.8 Kesimpulan	48
BAB 4 DAPATAN KAJIAN	
4.0 Pengenalan	50
4.1 Analisis Dapatan Temu Bual	51

4.2 Demografi Respondan	52
4.3 Perbezaan Penggunaan Kosa Kata Yang Digunakan Dalam Dialek Kedah Antara Generasi Tua Dan Muda Berunsurkan Konsep Kesalingfahaman	61
4.3.1 Perbezaan Kosa Kata	61
4.3.2 Nilai Patriotisme Dalam Penggunaan Perbezaan Kosa Kata Dialek Kedah	63
4.4 Perbezaan Penggunaan Bahasa Harian Yang Berlainan Antara Generasi Tua Dan Generasi Muda Berunsurkan Konsep Kesalingfahaman	64
4.5 Langkah-Langkah Dalam Mengelakkan Dialek Kedah Dalam Kalangan Masyarakat Tidak Mengira Peringkat Umur Di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah	68
4.5.1 Nilai Kekitaan Dalam Mengelakkan Dialek Kedah	68
4.5.2 Budaya Berbahasa Dialek Kedah Masih Relevan Untuk Dikekalkan	69
4.6 Pengetahuan Tentang Penggunaan Kosa Kata	71
4.7 Langkah-Langkah Dalam Mengelakkan Penggunaan Dialek Kedah	74
4.8 Kesimpulan	77
BAB 5 CADANGAN DAN KESIMPULAN	
5.0 Pengenalan	78
5.1 Perbincangan	78
5.2 Penemuan Utama	80
5.3 Cadangan Kajian	82

Glosari Dalam Dialek Kedah	84
Rujukan	85



UNIVERSITI
MALAYSIA
KELANTAN

FTKW

BAB SATU

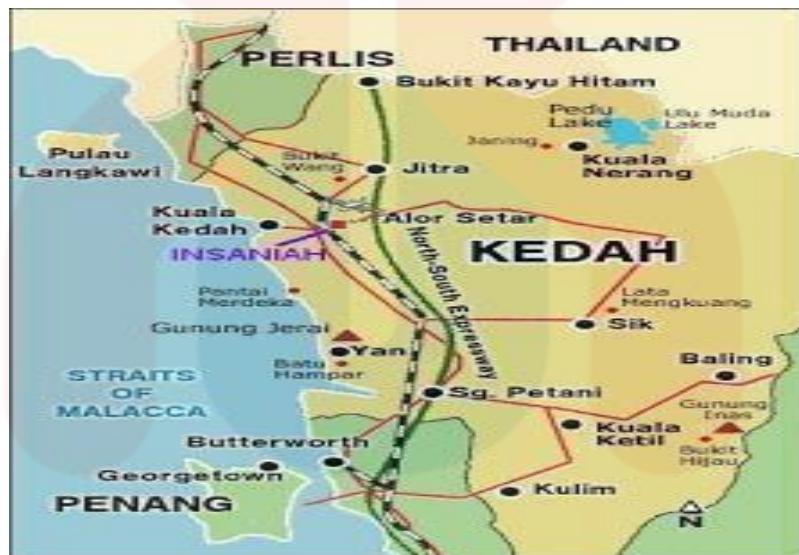
PENDAHULUAN

1.0 Pengenalan

Negeri Kedah Darul Aman merupakan negeri yang terletak di utara Semenanjung Malaysia serta negeri yang bersempadan dengan negeri Perlis dan juga negara Thailand. Pulau Pinang dan Perak pula terletak di sebelah selatan negeri Kedah. Negeri Kedah mempunyai keluasan sekitar 9425 kilometer persegi luasnya yang telah dapat dikaji pada hari ini. Alor Setar merupakan ibu negerinya dan ia juga dikenali sebagai Bandar Diraja serta terkenal dengan gelaran Anak Bukit. Anak Bukit merupakan lokasi yang baru bagi bangunan pemerintahan Negeri Kedah, Mahkamah Syariah baru, Jambatan Pendaftaran dan sebagainya. Selain itu, kediaman rasmi Sultan juga terletak di Istana Anak Bukit dan ia juga merupakan tempat tumpahnya darah Sultan Kedah yang ke-27 iaitu Tuanku Abdul Halim Muadzam Shah. Terdapat beberapa daerah pentadbiran seperti Pokok Sena, Yan, Bandar Baharu, Sik, Baling, Padang Terap, Langkawi, Kuala Muda, Kulim Kubang Pasu dan Kota Setar.

Kedah merupakan negeri yang paling tua sekali di negara ini sebelum wujudnya negeri-negeri lain seperti Perlis, Perak, Pulau Pinang, Selangor, Negeri Sembilan, Melaka, Kelantan, Terengganu, Pahang, Sabah, Sarawak dan sebagainya (Vellasamy, 2005). Negeri Kedah memiliki sejarah yang lebih lama dan lebih tua dari negeri Melaka (Kim, 1991). Hal ini demikian kerana terdapat penempatan awal manusia atau ketamadunan yang bermula di Kedah telah ditemui dan dijumpai sejak berkurun. Penemuan peralatan-peralatan yang diperbuat daripada serpihan-serpihan tembikar, batu serta sisa-sisa tulang manusia telah dijumpai di kawasan tebing-tebing Sungai Muda di Gua Baling, Gua Tunku Lembu di Perlis dan Gua Kepah (Teh, 2003). Kedudukan

negeri Kedah yang strategik adalah terletak di pertengahan pertukaran angin monsun barat daya telah menjadikan kawasan itu adalah kawasan yang mempunyai aspek penting dalam perkembangan perdagangan antara pedagang Parsi, Arab, India dan Cina Sekitar abad pertama, pedagang-pedagang yang berasal dari India iaitu dari Koromandel telah datang berdagang di Semenanjung Tanah Melayu dalam anggaran jumlah yang sangat ramai untuk mendapatkan hasil hutan yang terdapat di sini seperti emas, barus, kapur dan dammar. (Rani, 2005)



Rajah 1.0 Peta Negeri Kedah

Sumber : Portal Rasmi Kerajaan Negeri Kedah (2017)

Rajah 1.0 menunjukkan peta negeri Kedah yang diambil dari sumber portal rasmi Kerajaan Negeri Kedah. Negeri Kedah mempunyai banyak kisahnya jika hendak diceritakan dengan lebih terperinci. Negeri ini juga mempunyai keunikan dan keistimewaannya tersendiri serta menjadi destinasi pelancongan yang menjadi tarikan pelancong untuk datang bercuti. Seperti yang diketahui umum, negeri Kedah sangat popular dengan keindahan serta suasana yang damai dan tenang kerana mempunyai kehijauan tanaman padi yang sangat luas. Namun begitu, negeri Kedah juga mempunyai

bahasa atau dialeknya yang tersendiri dan mampu ditonjolkan oleh masyarakat di Kedah dan masyarakat di luar Kedah. Penggunaan bahasa atau dialek ini juga sememangnya mampu dijadikan satu lambang kepada identiti masyarakat di Kedah.

1.1 Latar Belakang Dan Lokasi Kajian

Daerah Yan merupakan kawasan yang terletak di persisiran pantai Selat Melaka. Di daerah ini juga terdapat empat pulau seperti Pulau Telor, Pulau Bunting, Pulau Bidan dan Pulau Songsang. Kesemua pulau ini juga merupakan tempat persinggahan nelayan untuk berlabuh dan menaikkan hasil tangkapan mereka. Perniagaan air Nira Nipah segar yang diusahakan oleh penduduk kampung berdekatan dengan Kampung Titi, Sedakah dan Bakon menjadi tumpuan utama pengunjung yang datang. Pengunjung yang datang untuk melawat ke Kampung ini juga berpeluang untuk merasakan air Nira Nipah segar dan dapat melihat tentang proses dan cara penghasilan air Nira Nipah dengan harga yang amat berpatutan.

Rajah 1.1 Peta Kawasan Daerah Yan, Kedah

Sumber : Portal Rasmi Pejabat Daerah dan Tanah Negeri Kedah (2016)



Rajah 1.1 menunjukkan peta kawasan daerah Yan, Kedah yang diambil dari sumber portal rasmi pejabat daerah dan tanah negeri Kedah. Keluasan daerah ini telah mencatatkan seluas 246.07km persegi (Fateh, 2016). Lima mukim telah direkodkan di daerah Yan iaitu mukim Yan, Dulang, Singkir, Sungai Daun dan Sala Besar. Di daerah Yan juga mempunyai banyak kampung-kampung yang dapat direkodkan sebanyak 73 kampung telah tersenarai dalam daerah ini seperti Kampung Sungai Udang, Kampung Acheh, Kampung Batu 22 dan sebagainya. Ini menunjukkan berlaku kewujudan sebuah variasi bahasa dalam kalangan masyarakat yang menetap di daerah Yan, Kedah.

1.2 Permasalahan Kajian

Budaya berbahasa dalam penggunaan dialek Kedah antara generasi tua dan generasi muda ini sememangnya merupakan salah satu warisan tidak ketara yang digunakan oleh masyarakat di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Namun begitu penggunaan dialek ini semakin hari semakin pupus ekoran peredaran zaman moden masa kini (Zahari, 2020). Kealpaan terhadap dialek akan menyebabkan kepupusan seperti yang dialami oleh bahasa-bahasa rumpun Austorasiatik di Malaysia (Mohamed, 2009). Ini kerana kurang penerapan dialek Kedah dalam masyarakat. Ibu bapa masa kini yang kurang kesedaran terhadap penerapan dialek ini terhadap didikan anak-anak. Hal ini menjadi punca utama yang amat membimbangkan kerana didikan daripada ibu bapa adalah jalan utama bagi mewarisi budaya berbahasa dalam penggunaan dialek (Harun, 2018). Oleh itu, pengkaji telah menjalankan kajian bagi bertujuan untuk mengetahui sama ada penggunaan kosa kata dialek Kedah antara dua generasi iaitu generasi tua dan muda di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah masih kekal digunakan sebagai interaksi harian mereka ataupun sebaliknya.

1.3 Persoalan Kajian

Terdapat beberapa persoalan dalam kajian ini seperti

- i) Apakah perbezaan penggunaan kosa kata yang digunakan dalam dialek kedah antara generasi tua dan generasi muda berunsurkan konsep kesalingfahaman ?
- ii) Apakah perbezaan penggunaan bahasa harian yang berlainan antara generasi tua dan generasi muda berunsurkan konsep kesalingfahaman ?
- iii) Apakah langkah-langkah dalam mengekalkan penggunaan dialek dalam kalangan masyarakat tidak mengira peringkat umur di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah ?

1.4 Objektif Kajian

Terdapat beberapa objektif kajian bagi mengkaji kajian ini seperti

- i) Mengenalpasti perbezaan penggunaan kosa kata yang digunakan dalam dialek Kedah antara generasi tua dan generasi muda berunsurkan konsep kesalingfahaman.
- ii) Mengkaji perbezaan penggunaan bahasa harian yang berlainan antara generasi tua dan generasi muda berunsurkan konsep kesalingfahaman.
- iii) Menganalisis langkah-langkah dalam mengekalkan penggunaan dialek dalam kalangan masyarakat tidak mengira peringkat umur di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah

1.5 Skop Kajian

Skop bagi kajian terhadap unsur kesalingfahaman budaya penggunaan dialek Kedah antara generasi tua dan generasi muda di negeri Kedah yang berfokuskan kepada faktor responden, geografi dan demografi lokasi kajian. Sebelum pengkaji memulakan proses mengkaji, pengkaji akan mencari dan memilih lokasi kajian yang bersesuaian serta mengenalpasti beberapa orang responden. Pengkaji memilih lokasi tertumpu iaitu di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Mengikut data statistik (Jabatan Perangkaan Malaysia, 2020) seramai 54.4% berjantina lelaki manakala 53.9% berjantina wanita telah direkodkan pada tahun 2018 yang menetap di kawasan daerah Kampung Sungai Udang, Yan, Kedah. Selain itu, pengkaji menjadikan Kampung Sungai Udang sebagai lokasi pilihan kerana ia merupakan kawasan perkampungan yang mempunyai bilangan penduduk masyarakat Melayu yang menggunakan dialek Kedah yang berbeza prosa. Oleh itu, pengkaji telah menemu bual lima orang penduduk Kampung Sungai Udang Yan, Kedah untuk dijadikan responden sebagai informasi utama. Pengkaji telah menemu bual lima orang responden dari generasi tua dan generasi muda. Hal ini bagi mencapai tujuan kajian mengenai unsur kesalingfahaman dialek antara generasi muda dan tua.

Dalam menjalankan kajian ini, pengkaji akan menggunakan pendekatan kualitatif dengan menggunakan dua teknik pengumpulan data. Dua teknik pengumpulan data yang digunakan adalah data primer dan data sekunder. Pengkaji menggunakan teknik temubual, pemerhatian dan menggunakan beberapa dokumen dari sumber boleh dipercayai seperti buku-buku di perpustakaan dan hasil penyelidikan dari kajian lepas. Teknik analisis yang digunakan oleh pengkaji pula adalah teknik analisis tematik. Kaedah kajian dan teknik analisis yang digunakan bertujuan untuk memastikan sumber yang diperolehi adalah tepat, sahih dan mencukupi.

1.6 Kepentingan Kajian

Kajian ini sangat menitik beratkan tentang pencarian maklumat yang tepat supaya proses perancangan yang dijalankan dapat memperoleh hasil yang maksimum. Cadangan bagi menjalankan kajian ini bertujuan untuk memberi pendedahan tentang keistimewaan dan kelainan tentang budaya berbahasa di sesebuah kawasan seperti penggunaan dialek di Kedah. Selain itu, kajian ini juga akan memperjelaskan tentang perbezaan penggunaan kosa dan bahasa harian dalam kalangan masyarakat setempat antara dua generasi iaitu tua dan muda berdasarkan unsur kesalingfahaman mereka. Pengkajian ini dijalankan bagi bertujuan mekanisma yang relevan untuk mengekalkan dan memelihara penggunaan budaya dalam kalangan masyarakat di Kampung Sungai Udang, Yan Kedah dengan lebih berkesan serta dapat memberi fokus pada beberapa aspek seperti :

1.6.1 Individu

Kajian ini juga sangat mementingkan dari aspek individu yang memerlukan rujukan terperinci bagi memperolehi maklumat-maklumat yang tepat dan padat berkaitan dengan tajuk kajian yang dijalankan. Maklumat yang terperinci yang diperlukan oleh pengkaji adalah seperti penggunaan prosa dan bahasa harian yang berbeza serta penjelasan yang dapat dijelaskan berdasarkan unsur kesalingfahaman antara dua generasi yang berbeza di kampung tersebut. Kajian tentang mengenalpasti penggunaan prosa dan bahasa harian ini juga dapat membantu individu dalam mendapatkan maklumat dan informasi secara menyeluruh tentang asal usul budaya bahasa yang semakin pudar dengan kemajuan bahasa. Selain itu, pendokumentasian yang dilakukan dalam kajian ini dapat menjadi salah satu rujukan kepada individu untuk mengetahui tentang sesuatu perbezaan identiti di sesebuah kawasan yang patut dijadikan kebanggaan kepada generasi baru. Kajian ini

dipilih kerana pengkaji mempunyai saudara yang tinggal di kampung tersebut dan secara tidak langsung dapat memudahkan lagi proses pencarian maklumat oleh pengkaji.

1.6.2 Masyarakat

Kajian unsur kesalingfahaman budaya penggunaan dialek antara generasi tua dan muda di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah penting untuk masyarakat Kedah. Masyarakat muda di Kedah kini kurang pengetahuan tentang penerapan dialek Kedah. Ini kerana, masyarakat muda sudah kurang kesedaran untuk mengekalkan dialek mereka. Melalui kajian ini, pengkaji akan menyatakan kepentingan kajian dialek Kedah kepada masyarakat. Pengkaji berharap, maklumat-maklumat dalam kajian ini sedikit sebanyak dapat membantu membuka mata anak-anak muda di Kedah tentang penting dan berharganya dialek Kedah kepada mereka.

1.6.3 Institusi Pendidikan

Kajian ini juga melibatkan dari aspek institusi pendidikan kerana pengkajian ini juga secara tidak langsung dapat menarik minat mahasiswa Universiti awam maupun swasta untuk menyambung pengkajian tentang penggunaan budaya bahasa yang berlainan antara negeri dengan lebih mendalam lagi ekoran penggunaan dialek Kedah sangat mudah difahami dan diikuti oleh semua pelajar walaupun berasal dari berlainan negeri. Ini juga dapat membantu pihak pengurusan universiti melahirkan mahasiswa yang lebih berilmu dalam menghasilkan kajian dengan menitik beratkan tentang kualiti maklumat yang diperolehi serta secara tidak langsung dapat menyumbang kebaikan dan faedah kepada masa akan datang.

1.7 Struktur Projek Penyelidikan

Projek struktur penyelidikan ini mengandungi lima bab yang terdiri daripada bab dua sehingga bab lima. Pada bahagian bab dua iaitu kajian literatur menjelaskan tentang sejarah negeri Kedah yang merangkumi populasi penduduk dan ekonomi. Selain itu, pada bahagian ini juga turut menjelaskan tentang sejarah daerah Yan, budaya dan warisan negeri Kedah yang merangkumi budaya, warisan, jenis warisan, warisan ketara, warisan tidak ketara serta warisan ketara dan warisan tidak ketara di Kedah. Seterusnya, dalam bab dua juga turut menjelaskan mengenai dialek sebahagian daripada warisan budaya tidak ketara yang merangkumi dialek, dialek Kedah, kesalingfahaman serta kosa kata dialek Kedah. Akhir sekali, penggunaan teori gelombang dialek dalam kalangan masyarakat serta kesimpulan juga diterangkan melalui bab dua.

Pada bahagian bab tiga iaitu metodologi kajian menerangkan mengenai pendekatan kualitatif dan kuantitatif. Selain itu, menjelaskan mengenai pengumpulan data seperti data primer dan data sekunder. Dalam data primer ini merangkumi reka bentuk kajian etnografi yang dibawahnya mempunyai kaedah temu bual dan pemerhatian. Bagi data sekunder pula merangkumi kajian kepustakaan, dokumentasi dan jurnal. Seterusnya, pada bahagian bab tiga juga turut menjelaskan mengenai alatan bantuan kajian seperti perakam video serta nota lapangan. Pensampelan kajian seperti pensampelan bertujuan, pensampelan bebola salji dan saiz pensampelan turut dijelaskan dalam bab tiga. Akhir sekali ialah kesimpulan dan analisis tematik yang merangkumi transkripsi, pengekodan, menyusun tema, laporan dan triangulasi.

Berdasarkan bab empat pula merupakan hasil dapatan kajian yang mempunyai pengenalan dan merangkumi analisis dapatan temu bual dan demografi responden. Selain itu, dalam bab empat ini juga mempunyai item seperti perbezaan penggunaan kosa kata yang digunakan dalam dialek kedah antara generasi tua dan generasi muda berunsurkan konsep kesalingfahaman sekaligus mempunyai tema yang merangkumi perbezaan kosa kata dan nilai patriotisme. Seterusnya adalah item soal selidik yang menjawab objektif kedua iaitu perbezaan penggunaan bahasa harian yang berlainan antara generasi tua dan generasi muda berunsurkan konsep kesalingfahaman. Di samping itu, pada bahagian bab empat ini juga mempunyai item seperti langkah-langkah dalam mengekalkan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat tidak mengira peringkat umur di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah yang merangkumi tema seperti nilai kekitaan dalam mengekalkan dialek Kedah dan budaya berbahasa dialek Kedah masih relevan untuk dikekalkan. Akhir sekali merupakan item soal selidik seperti pengetahuan tentang penggunaan kosa kata, langkah-langkah dalam mengekalkan penggunaan dialak Kedah dan kesimpulan. Pada bahagian akhir projek penyelidikan ini merupakan bab lima yang merupakan bahagian kesimpulan dan cadangan. Kesimpulan dan cadangan ini mempunyai beberapa item seperti pengenalan, rumusan bab, cadangan kajian dan akhir sekali adalah kesimpulan.

BAB DUA

KAJIAN LITERATUR

2.0. Pengenalan

Bab dua membincangkan mengenai kajian-kajian yang berkaitan dengan unsur kesalingfahaman budaya dalam penggunaan dialek Kedah antara generasi muda dan generasi tua. Bab ini juga memfokuskan tentang penggunaan prosa dan bahasa harian masyarakat di Kampung Sungai Udang bagi meneliti tentang perbezaan prosa dan bahasa harian yang digunakan sepanjang berinteraksi oleh masyarakat di kampung tersebut mengikut peringkat umur. Secara keseluruhan bab ini menjelaskan mengenai kajian yang telah dijalankan dengan menghuraikan beberapa subtopik seperti pengenalan, sejarah negeri Kedah, sejarah daerah Yan, budaya dan warisan negeri Kedah, dialek sebahagian daripada warisan budaya tidak ketara, aplikasi teori gelombang dan kesimpulan

2.1 Sejarah Negeri Kedah

Negeri Kedah merupakan negeri yang terkenal dengan keunikan serta keistimewaan sejarah dan peristiwanya tersendiri menelusuri zaman berzaman. Negeri Kedah dikatakan mempunyai cerita lagenda Mahsuri yang menceritakan mengenai kematian Mahsuri dibunuh kerana difitnah sehingga dikatakan pembunuhan itu menyebabkan mahsuri mengalirkan darah putih, dan akhirnya Langkawi telah disumpah menjadi padang jarak padang tekukur sehingga tujuh keturunan (Rahim, 2015). Menelusuri sejarah lagenda Mahsuri juga negeri Kedah terpaksa bertungkus lumus untuk mempertahankan kedaulatannya daripada ancaman penjajah seperti ancaman Siam dan British. Walaupun Kedah berusaha dalam mempertahankan kedaulatan daripada

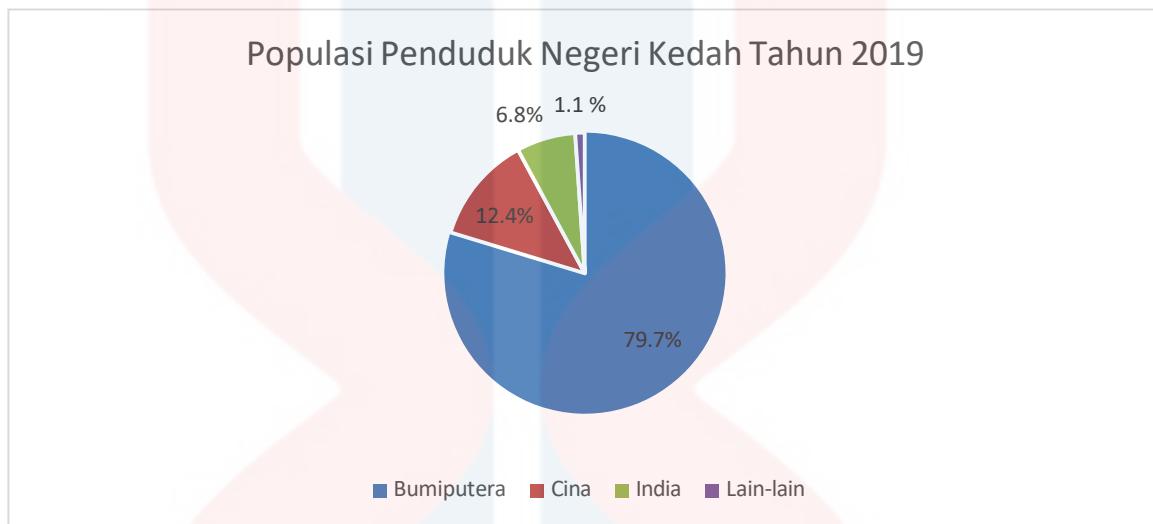
penjajah namun akhirnya Kedah terpaksa dan dipaksa melepaskan Seberang Perai, Pulau Pinang, Perlis Setol yang merupakan wilayah Kedah serta dipisahkan daripada politiknya (Dokumentasi Konvensyen Sejarah Negeri Kedah Darulaman 1991). Tidak dapat disangkal lagi oleh mana-mana sejarawan bahawa Kedah salah satu kuasa pusat pelabuh dan pedagang yang popular dan aktif pada kurun ke 16 dan 17 bersamaan 20 Masihi (Asmadi 2012). Seorang sejarawan China iaitu I-Ching memberi gelaran Kedah sebagai Chia-cia. Hal ini kerana, pedagang China sentiasa datang untuk memperdagangkan hasil mahsul mereka di Kedah (Asmadi 2012).

Negeri Kedah sememangnya terlibat sebagai pusat perdagangan pelabuhan dan pemerintahan yang terkenal pada zaman kegemilangan sehingga mendapat tarikan di persada antarabangsa pada ketika dahulu. Ini menyebabkan ramai pedagang yang datang untuk berdagang ke negeri Kedah antaranya pedagang dari China, Arab, Parsi dan India. Pedagang-pedagang ini datang ke negeri Kedah kerana Kedah sangat masyur sebagai pusat untuk menjalankan kegiatan perdagangan. Kedah juga terkenal sebagai pusat pelabuhan yang bergiat aktif di kawasan Asia Tenggara (Balwi 2015).

Selain itu, negeri Kedah juga sangat terkenal dengan kebangkitan pendakwah seperti Sheikh Abdullah Al-Yamani (Ismail, 2021). Kedah pada zaman dahulu sangat terkenal dengan kemasukan pendakwah yang menyebarkan agama suci Islam. Penyebaran Islam adalah penting demi kelangsungan dan kemajuan Kedah dari aspek spiritual pembangunan jasmani dan material. Sejak itu, Kedah mula menjadi pusat perkembangan agama Islam dan pusat penyebaran agama Islam (Yusop, 2009). Di sini kita dapat melihat bahawa negeri Kedah telah menunjukkan kemajuan dan perkembangan agama Islam dengan begitu pesat sehingga banyak pusat-pusat pendidikan Islam telah diwujudkan dan dikembangkan. Antaranya, pondok, surau, madrasah dan sekolah agama, institusi pendidikan tinggi. Pusat-pusat pendidikan Islam

ini masih berdiri teguh sehingga kini (Daud, 2000).

2.1.1 Populasi Penduduk



Rajah 2.1 : Menunjukkan Peratusan Penduduk Negeri Kedah Sumber: Jabatan Perangkaan Malaysia (2019)

Rajah 2.1 menunjukkan data peratusan penduduk negeri Kedah yang telah direkodkan pada tahun 2019. Negeri Kedah mempunyai populasi penduduk yang terdiri daripada penduduk bumiputera, Cina, India dan lain-lain. Kedah mencatat jumlah penduduk sebanyak 2.2 juta penduduk pada tahun 2019. Populasi penduduk pada tahun 2019 bagi penduduk bumiputera sebanyak 79.7% telah direkodkan. Bagi populasi penduduk Cina pula telah mencatat populasi penduduk sebanyak 12.4%. Populasi penduduk bagi penduduk India telah merekodkan jumlah populasi penduduk sebanyak 6.8% manakala penduduk lain-lain sebanyak 1.1% penduduk yang menetap di Kedah (Jabatan Perangkaan Malaysia, 2019). Pada tahun 2020, penduduk negeri Kedah dianggarkan sebanyak 2,185.2 ribu penduduk dengan mencatat 0.5% bagi kadar pertumbuhan tahunan. Oleh itu, penduduk negeri Kedah telah menunjukkan kadar peningkatan penduduk sebanyak 989.5 ribu penduduk pada tahun 1970 kepada 2,185.2 ribu penduduk pada sekitar tahun 2020. Namun begitu, kadar pertumbuhan penduduk pada

tahun 1970 juga telah merekodkan jumlah penurunan dari 2.4% kepada 0.5% pada tahun 2020 (Jabatan Perangkaan Malaysia, 2019).

2.1.2 Ekonomi

Pada era kemajuan negeri Kedah telah menitikberatkan tentang usaha dalam mempelbagaikan sektor ekonomi dengan meneliti beberapa sektor lain yang dapat dimajukan lagi bagi mengelakkan negeri Kedah terlalu bergantung dengan sumber ekonomi pertanian. Kerajaan negeri kini sedang mengenalpasti beberapa peluang baru terutamanya dari sektor pelancongan, pembuatan dan beberapa sektor lain yang berpotensi dalam memacu pertumbuhan ekonomi di Kedah (Utusan Borneo Online, 2018). Negeri Kedah sememangnya dikenali sebagai negeri pertanian ekoran mempunyai tanah pertanian padi yang luas sehingga negeri ini digelar dan dikenali sebagai negeri Jelapang Padi. Kerajaan negeri Kedah juga ingin menarik masuk pelabur serta meningkatkan pembangunan perindustrian baru.

2.2 Sejarah Daerah Yan

Yan merupakan daerah yang terletak di negeri Kedah dan ia juga terletak kira-kira 50 kilometer dari ibu negeri Kedah iaitu Alor Setar dan 30 kilometer jarak perjalanan dari Sungai Petani. Pembukaan daerah Yan secara rasmi dibuka pada sekitar tahun 1904 bersamaan dengan 1324H (Fateh, 2006). Daerah Yan juga menjadi sebuah daripada sebelas daerah berbeza yang terdapat di Kedah seperti Kuala Muda, Pendang, Kota Setar dan sebagainya. Keseluruhan daerah Yan ini merekodkan keluasan seluas 95.01 batu persegi yang juga bersamaan dengan 246.07 kilometer persegi (Abu, 2006). Daerah Yan juga terbahagi kepada lima mukim Yan, Mukim Singkir, Mukim Dulang, Mukim Sungai Daun dan Mukim Sala Besar. Di samping itu, daerah Yan juga terkenal

dengan alam semula jadi yang merangkumi Gunung Jerai yang sentiasa menjadi simbolik arah kepada kawasan laut seperti Selat Melaka dan Tanjung Jaga (Fateh,2006). Melalui sejarah perkataan “Yan” diambil daripada perkataan “Sendayan” yang merupakan tumbuhan yang banyak tumbuh menghijau di kawasan Yan ketika dahulu.

Daerah Yan juga mempunyai lokasi rekreasi dan peranginan semula jadi yang menarik untuk dikunjungi. Yan merupakan daerah yang terkenal dengan kekayaan flora dan fauna. Daerah Yan kaya dengan hutan lipur, gunung ganang dan air terjun. Oleh itu, Yan telah menjadi daerah yang sering dikunjungi oleh pelancong pada hujung minggu dan pada musim cuti sekolah. Kawasan yang boleh dilawati yang terdapat di daerah Yan adalah seperti Pusat Peranganan Air Terjun Titi Hayun, Tanjung Dawai, Gunung Jerai, Pantai Murni, Tangga Kenari, Air Terjun Puteri Mandi, tempat bersejarah seperti Padang Tok Syeikh, Sejadaht Tok Syeikh, Terjun Alur Naga, Batu Kapal dan Telaga Tok Syeikh serta banyak lagi yang dapat dikunjungi di daerah ini. Para pengunjung juga boleh menaiki bot untuk jika ingin menikmati angin laut dengan mengelilingi pulau-pulau dari Tanjung Dawai ke pulau-pulau yang dikehendaki. Namun begitu, para pengunjung juga dapat menaiki bot untuk melakukan aktiviti pantai seperti riadah di Pantai Merdeka yang juga terletak di daerah Yan.

Selain itu, daerah Yan juga sangat kaya dengan flora dan fauna yang masih kekal segar hidup di kawasan hutan-hutan yang menjadi salah satu faktor kedatangan pengunjung ke situ. Terdapat banyak hutan-hutan rekreasi dan lipur yang menjadi tarikan pengunjung dengan kawasan air terjun yang selamat untuk beriadah bersama-sama keluarga pada masa lapang seperti Hutan Lipur Sungai Kunyit, Hutan Lipur Sungai Badak, Hutan Lipur Sungai Teroi, Hutan Lipur Perigi, Hutan Lipur Gurun Kuari, Lubuk Kawah Kampung Teroi Bukit, dan Hutan Rekreasi Sri Perigi. Daerah Yan juga mempunyai keunikan ekonomi masyarakat kampung seperti penjualan air

tradisional Nira Nipah di sekitar Kampung Titi Bakong dan Sedaka yang sedang giat dijalankan. Ini menyebabkan pengunjung yang datang berkunjung akan berpeluang melihat proses penghasilan tradisional Nira Nipah dan secara tidak langsung dapat menikmati minuman segar Nira Nipah. Namun begitu, masyarakat di kawasan Kampung Titi Bakong dan Sedaka menjadikan air Nira Nipah sebagai ubat bagi merawati penyakit. Antara penyakit yang dapat diubati dengan Nira Nipah adalah penyakit kencing kotor dan penyakit kencing yang tidak lawas. Masalah prostat dan banyak lagi penyakit yang melibatkan sistem perkumuhan manusia (Abu, 2006).

2.3 Budaya Dan Warisan Masyarakat Negeri Kedah

Budaya dan warisan masyarakat negeri Kedah sangat kaya dengan kepelbagaiannya bentuk kebudayaan tradisional dan kesenian. (Asmad, 2021). Kekayaan kebudayaan dan kesenian yang ada pada masyarakat Kedah ini bukan sahaja dapat dibangga-banggakan oleh masyarakat Kedah malahan masyarakat luar negeri Kedah juga. Oleh itu, sewajarnya budaya dan warisan masyarakat ini dipelihara sebaik mungkin bagi memelihara dan mengekalkan budaya dan warisan kepada generasi akan datang.

2.3.1 Takrifan Bagi Budaya

Budaya merupakan hal-hal yang berkaitan dengan akal dan budi. Istilah budi juga membawa maksud pertama, asli atau tulen, sejati dan dipandang sempurna manakala istilah daya pula boleh dijelaskan sebagai kecerdasan jalan fikiran, akal dan ciptaan (Yusof, 2010). Istilah budi juga boleh dijelaskan sebagai akal manusia dan kecerdasan fikiran dalam usaha menyelesaikan masalah dengan mencari jalan untuk menangani masalah tersebut manakala istilah daya merujuk kepada ketahanan kuasa dan tenaga

yang diperlukan untuk membantu menjana pemikiran bagi menyelesaikan sesuatu masalah (Yusof, 2010). Jika masalah yang dihadapi dapat diselesaikan dengan mengambil hasil daripada pemikiran tersebut dan diterima pakai serta menjadi amalan masyarakat bersama maka ianya akan diterima sebagai salah satu budaya dalam sesebuah kehidupan masyarakat (Syed Mustapa, 2010). Pengertian budaya juga boleh didefinisikan sebagai tingkah laku dalam kehidupan manusia yang sentiasa mengerjakan dan memelihara pelbagai perilaku yang dapat menghasilkan tindakan budaya (Endraswara, 2006).

2.3.2 Takrifan Bagi Warisan

Warisan merupakan sejarah bernilai yang wujud di sesuatu kawasan. Malaysia merupakan negara yang mempunyai kepelbagaiannya warisan tersendiri. Warisan adalah sesuatu lambang identiti di sesebuah negara. Warisan juga boleh dijelaskan sebagai sesuatu peninggalan oleh nenek moyang dan masih kekal diwarisi oleh generasi baru (Rusdi et al, 2012). Akta Warisan Kebangsaan (2005, p. 14) telah mendefinisikan warisan sebagai "...warisan kebangsaan, mana-mana tapak warisan, objek warisan, warisan kebudayaan bawah air atau mana-mana orang hidup diisytiharkan sebagai warisan kebangsaan". Warisan juga membawa maksud sesuatu peralatan yang diciptakan oleh masyarakat dahulu dan digunakan dalam aktiviti sehari-hari mereka (Yusoff et al., 2011). Selain itu, warisan juga membawa maksud sesuatu yang ditinggalkan oleh masyarakat dahulu. Warisan yang ditinggalkan oleh masyarakat dahulu ini dapat menunjukkan bahawa mereka mempunyai kaedah yang tersendiri bagi melangsungkan kehidupan (Yusoff et al., 2011). Menurut UNESCO (2003) pula warisan adalah sesuatu yang diturunkan dari generasi ke generasi akan datang.

2.3.3 Jenis Warisan Budaya

Jenis warisan budaya dapat dibahagikan kepada dua kategori utama iaitu warisan ketara dan warisan tidak ketara. Warisan-warisan ini masih wujud dan dijaga oleh masyarakat zaman sekarang. Ini menyebabkan warisan ketara dan warisan tidak ketara masih kekal untuk generasi-generasi baru seiring dengan peredaran zaman kini yang kian berkembang pesat dan maju. Ini juga dapat mewujudkan keistimewaan yang dimiliki oleh sesebuah masyarakat di Malaysia. Keistimewaan ini wajar dilindungi dan dipelihara oleh setiap individu yang mendiami kehidupan dalam sesebuah masyarakat berdasarkan cara kehidupan masyarakat masing-masing dalam menjaga warisan agar tidak musnah begitu sahaja. Ini juga akan mengekalkan identiti mereka dalam menjalankan kehidupan berdasarkan warisan yang masih kekal dan diamalkan.

2.3.4 Warisan Budaya Ketara

Warisan budaya ketara boleh dijelaskan sebagai sesuatu benda yang wujud sejak dari zaman nenek moyang dan masih kekal sehingga ke hari ini sekaligus mendapat pengiktirafan daripada sesebuah masyarakat (Yusoff et al., 2011). Warisan budaya ketara boleh dijelaskan sebagai sesuatu benda yang tidak boleh bergerak dan bersifat pegun pada suatu tempat. Warisan budaya ketara boleh dibahagikan kepada dua seperti tidak bergerak dan sesuatu yang boleh diubah tempatnya (Yusoff, 2018). Penghasilan warisan budaya ketara ini adalah disebabkan penghasilan sebuah benda yang berkait dengan kegiatan ekonomi daripada masyarakat pada zaman dahulu (Yusoff, 2015).

2.3.5 Warisan Budaya Tidak Ketara

Warisan budaya tidak ketara adalah seperti aspek kebahasaan iaitu sesuatu yang tidak dapat dipegang dan disentuh tetapi dapat dirasai (Yusoff et al., 2011).. Warisan budaya tidak ketara merupakan salah satu warisan yang wujud disebabkan oleh rutin harian yang diamalkan oleh sesetengah masyarakat pada zaman dahulu sehingga kini. Menurut UNESCO (2003, p. 3), warisan budaya tidak ketara membawa maksud: ...the practices, representations, expressions, knowledge, skills—as well as the instruments, objects, artefacts and cultural spaces associated therewith—that communities, groups and, in some cases, individuals recognise as part of their cultural heritage. This intangible cultural heritage, transmitted from generation to generation, is constantly recreated by communities and groups in response to their environment, their interaction with nature and their history, and provides them with a sense of identity and continuity, thus promoting respect for cultural diversity and human creativity. Berdasarkan pernyataan di atas warisan budaya tidak ketara adalah terdiri daripada amalan, perwakilan, ekspresi, pengetahuan, kemahiran serta instrumen, objek, artifak dan ruang budaya. Warisan budaya tidak ketara ini juga merupakan warisan budaya yang diturunkan dari generasi ke generasi dan diciptakan semula oleh masyarakat seterusnya. Warisan budaya ketara ini sangat berkaitan dengan komuniti masyarakat dan individu juga menganggap bahawa warisan budaya tidak ketara ini adalah sebahagian daripada warisan budaya mereka.

2.3.6 Jenis Warisan Ketara Dan Tidak Ketara Di Kedah

Negeri Kedah mempunyai warisan ketara dan warisan tidak ketara tersendiri. Warisan ini sememangnya diperkenalkan kepada semua lapisan masyarakat di Kedah bagi memberikan pendedahan tentang warisan yang wujud di negeri Kedah (Fadli, 2019). Terdapat beberapa warisan ketara di Kedah yang boleh dilihat seperti Istana Anak Bukit yang dibina di kawasan anak bukit yang terletak di kedudukan sedikit tinggi di atas sebuah pulau yang kecil. Istana Anak Bukit ini dibentuk berdasarkan Sungai Kuala Cegar dan Sungai Anak Bukit. Istana Anak Bukit ini juga merupakan lambang atau mercu tanda kesultanan negeri Kedah serta merupakan kediaman rasmi Di Bawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Sallehuddin Ibni Almarhum Sultan Badlishah (Zulkifli, 2021).

Negeri Kedah juga mempunyai warisan tidak ketara seperti tarian seni. Tarian seni merupakan seni yang mempunyai gerakan yang halus dan lembut serta mempunyai pergerakan yang khusus. Tarian seni dipersembahkan melalui ayunan tangan yang lemah lembut dan pergerakan badan yang lenggang lenggok sepanjang mempersembahkan tarian tersebut. Tarian seni juga biasanya akan diadakan pada hari-hari tertentu seperti sambutan hari keramaian bagi memeriahkan lagi suasana sesuatu sambutan tersebut. Negeri Kedah mempunyai warisan tidak ketara seperti tarian Payang. Tarian Payang ini sangat dikenali oleh masyarakat nelayan dan tarian ini juga diberi nama “payang” yang diambil daripada nama sejenis pukat (Jabatan Warisan Negara, 2021). Tarian Payang ini dipersembahkan sebelum dan selepas payang selamat mendarat di Pantai Utara atau Timur Semenanjung. Tarian ini dipersembahkan oleh tujuh orang penari wanita yang akan menari sambil menyanyi dan mengelilingi payang yang telah disangkut di beberapa haluan perahu. Tarian Payang ini juga merupakan salah

satu pemujaan dengan menabur beras kunyit dan membakar kemenyan. Alat muzik yang dimainkan adalah seperti gendang, canang, seruling buluh dan tetuang.

2.4 Dialek Sebahagian Daripada Warisan Budaya Tidak Ketara

Warisan tidak ketara boleh menjadi sebahagian daripada dialek kerana warisan tidak ketara merupakan kepakaran dan ilmu yang ditafsir berdasarkan nilai-nilai adat dan budaya, tradisi lisan serta bahasa dan persuratan (Kementerian Komunikasi dan Multimedia Malaysia, 2021). Dialek-dialek yang wujud di Semenanjung Malaysia adalah kumpulan kepada lima lokasi dan kawasan utama seperti kumpulan barat daya yang terdiri daripada kumpulan Perlis, Kedah, Pulau Pinang yang mewakili Perak di sebelah utara. Selain itu, kumpulan di sebelah kawasan Timur Laut meliputi dialek Kelantan sementara kumpulan di sebelah Timur pula merangkumi Terengganu. Kumpulan di sebelah selatan pula mewakili dialek yang dituturkan di kawasan Selangor, Pahang, Melaka, Johor dan Perak Selatan serta kumpulan yang terakhir merupakan dialek Negeri Sembilan (Omar, 2019).

2.4.1 Takrifan Bagi Dialek

Dialek merupakan sesuatu bahasa atau dialek yang berlainan daripada bahasa dan dialek lain yang berpunca daripada pengaruh persekitaran dan alam yang berbeza serta dilihat melalui sistem bunyi yang bersifat leksikal (Mahmood, 2018). Selain itu, dialek boleh didefinisikan sebagai variasi daripada sesuatu bahasa yang menjadi alat komunikasi oleh sekumpulan penutur dalam satu-satu masyarakat bahasa. Dialek juga mempunyai bentuk tertentu dalam sesuatu kawasan dan mempunyai perbezaan dari aspek bentuk bahasa buku seperti tatabahasa, sebutan, mahupun penggunaan kata-kata tertentu.

Perbezaan tersebut juga tidak begitu luas untuk dianggap sebagai sesuatu bahasa yang berbeza (Mahmood, 2018). Ini dapat dikatakan bahawa dialek menjadi alat komunikasi oleh sekelompok masyarakat dalam satu-satu kawasan ini bertujuan interaksi dalam kehidupan mereka.

2.4.2 Takrifan Bagi Dialek Kedah

Dialek Kedah merupakan Bahasa Melayu Kedah yang dikenali sebagai sebuah dialek yang menjadi percakapan atau pertuturan masyarakat Kedah yang menetap di sebelah utara Semenanjung Malaysia. Penutur dialek Kedah sejak zaman berzaman sememangnya tersebar luas melalui pertembungan, perpindahan penduduk dan sebagainya (Omar, 2002). Dialek Kedah juga mempunyai pola yang sama dengan dialek yang dituturkan oleh negeri-negeri utara Malaysia seperti Pulau Pinang, Perlis dan Perak. Ini menyebabkan dialek juga turut dipengaruhi oleh kawasan di luar negara Malaysia iaitu di sebelah selatan Thailand serta di sebelah selatan wilayah Taninthary di selatan Myanmar (Omar, 2008).

Selain itu, dialek Kedah boleh dibahagikan kepada tiga jenis variasi atau subdialek seperti dialek Kedah utara di sebelah hilir, dialek Kedah selatan juga di sebelah hilir dan dialek Kedah timur di sebelah hulu (Jawi, 2019). Di samping itu, dialek Kedah timur dan hulu dikenali sebagai dialek Reman yang merupakan salah satu dialek yang digunakan oleh masyarakat Reman iaitu sebuah kerajaan yang ada di sebelah selatan Thailand (Jawi, 2019). Dialek Kedah juga meliputi kawasan Sik, Baling, Padang Terap, Kuala Nerang dan sebahagian kecil dari kawasan Kubang Pasu serta Pokok Sena manakala dialek Kedah selatan pula lebih sama dengan dialek Kedah Utara kerana perbezaan kedua-dua dialek ini terletak pada intonasi dan nada serta lenggok

sebutan. Dialek Kedah selatan meliputi kawasan Kulim-Bandar Baharu, Sungai Petani, Merbok, Padang Serai dan sebahagian daripada kawasan Jerai manakala dialek Kedah di sebelah Utara merangkumi kawasan Kubang Pasu-Jitra, Jerlun, Ayer Hitam, Alor Setar, Kuala Kedah, Pendang dan sebahagian daripada kawasan Pokok Sena (Jawi, 2019). Namun begitu, dialek Kedah juga mempunyai perbezaan antara generasi tua dan muda dalam penggunaan kosa dan bahasa harian berdasarkan unsur kesalingfahaman antara mereka.

2.4.3 Takrifan Bagi Kesalingfahaman

Kesalingfahaman atau konsep kebolehfahaman merupakan situasi atau konteks di mana sesuatu dialek boleh difahami antara dua penutur atau lebih dengan berinteraksi melalui penggunaan dialek yang berbeza tetapi masih mampu untuk difahami (Trudgill, 2018). Kesalingfahaman juga boleh dijelaskan mengikut perbezaan dialek atau bahasa kerana bergantung kepada beberapa faktor penting seperti pengetahuan pendengar terhadap sesuatu tahap pendidikan penutur, bahasa serta mempunyai minat untuk mengetahui tentang sesuatu percakapan individu yang berinteraksi dalam dialek yang berlainan. Penutur juga biasanya percaya bahawa dialek bersifat saling memahami antara satu sama lain (Chamber, 2020). Ini merupakan hal penting bagi menunjukkan bahawa bahasa atau dialek adalah variasi kepada bahasa yang merupakan sifat besar dah meluas (Chamber, 2020). Namun begitu, dialek Kedah dalam penggunaan kosa dan bahasa harian oleh generasi muda dan tua yang mempunyai perbezaannya tersendiri. Oleh itu, pengkaji telah mengenalpasti perbezaan kosa dan bahasa harian kedua generasi sepanjang menjalankan kajian ini.

2.4.4 Kosa Kata Dialek Kedah

Penggunaan kosa kata dialek Kedah mempunyai perbezaan daripada Bahasa Melayu. Keunikan dan kelainan penggunaan kosa kata ini telah menarik minat pengkaji untuk mengkaji dengan lebih mendalam lagi tentang kosa-kosa yang digunakan. Pengkaji juga telah mendapat jawapan segala persoalan dengan membuat pengkajian antara dua generasi iaitu generasi tua dan muda berdasarkan maklumat-maklumat yang diperolehi oleh masyarakat di Kampung Sungai Udang, Yan Kedah. Melalui kajian lepas juga pengkaji dapat mengemukakan beberapa kosa kata yang digunakan oleh dialek Melayu Kedah dengan kefahaman Bahasa Melayu pada jadual 2.1 di bawah.

Jadual 2.1 : Menunjukkan Perbezaan Kosa Kata Antara
Dialek Kedah dan Bahasa Melayu

Sumber : Hammad Zin, 2019

Dialek Kedah (Subdialek Piawai)	Bahasa Melayu
Hang	Awak
Hangpa	Korang
Depa	Mereka
Cek, kami	Aku, saya
Mai	Datang, mari
Pi	Pergi
Sat	Sebentar, sekejap
Awat, pasepa	Mengapa
Lempaq	Baling
Loq Laq	Tak senonoh

Ketit	Gigit kecil
Berlemuih	Comot
Tokok	Gigit
Ligan	Kejar
Mertun	Tukul
Ketegaq	Degil, keras kepala
Lani	Sekarang

2.4.5 Bahasa Harian Dialek Kedah

Perbualan dalam bahasa harian dialek Kedah sememangnya mempunyai keistimewaan serta kelainannya tersendiri yang mampu menarik minat masyarakat luar untuk mendengar malah ada yang ingin belajar bertutur dan bercakap menggunakan dialek Kedah ekoran prosa katanya yang mempunyai intonasi yang menarik menyebabkan masyarakat luar berasa selesa untuk belajar dalam dialek ini. Jadual 2.2 di bawah menunjukkan perbezaan perbualan harian dialek Kedah dan Bahasa Melayu.

Jadual 2.2 : Menunjukkan Bahasa harian dialek Kedah dan Bahasa Melayu

Sumber : Manan, 2019

Dialek Kedah	Bahasa Malaysia
“Hang nak pi mana ?”	“Awak nak pergi mana?”
“Cek tak suka la”	“Saya tidak suka”
“Pesepa hang cakap macam tu ?”	“Mengapa awak bercakap begitu?”
“Abang lempaq kain buruk tu kat cek”	“Abang baling kain buruk tu dekat saya”
“Budak kecik tu jatuh geqhek”	“Budak kecil itu terjatuh basikal”

“Anak Senah tu ketegaq nak mampoih”	“Anak Senah itu sangat degil”
“Awat hang dok pi ligan anak ayam tu?”	“Mengapa awak kejar anak ayam itu?”

2.5 Aplikasi Teori Gelombang

Teori gelombang menekankan tentang penyebaran dialek yang bergerak dari satu kawasan ke kawasan yang lain. Kawasan-kawasan pendalaman menerima penyebaran dari kawasan yang memiliki pencapaian dari aspek bahasa, politik, ekonomi dan kebudayaan (Schmidt, 1972) .Teori gelombang ini juga menganggap difusi dialek bergerak daripada sesuatu kawasan ke kawasan yang lain. Kawasan yang dapat dikecapi oleh difusi ini memiliki satu hubungan linguistik sama ada dari segi hubungan perubahan atau hubungan pengekalan (Omar, 2015). Sumber difusi merupakan kawasan yang memiliki prestij aspek ekonomi, politik dan kebudayaan serta kawasan lain yang kurang prestij menerima difusi dari kawasan itu. Ini juga menyebabkan ramai generasi muda Kedah yang berhijrah dari kampung ke bandar atas urusan kerja. Apabila mereka sudah lama tidak pulang ke kampung, mereka lebih gemar menggunakan bahasa luar dan semakin kurang menggunakan dialek kedah lama. Jadi melalui teori gelombang ini, pengkaji telah melihat perbezaan kosa kata dan penggunaan bahasa harian yang digunakan di antara generasi muda dan generasi tua di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Teori gelombang ini seiring dengan kajian yang akan dijalankan tentang pemecahan dialek-dialek serumpun. Punca sesuatu gelombang dapat disamakan dengan induk sesuatu bahasa dan gelombang yang wujud di persekitaran sebagai dialek. Teori gelombang ini dapat dikaitkan dengan hasil dapatan kajian dengan menjawab objektif ketiga iaitu langkah-langkah dalam mengekalkan dialek dalam kalangan masyarakat tidak mengira peringkat umur di Kampung Sungai Udang Yan,Kedah.

2.6 Kesimpulan

Secara kesimpulannya, setiap negeri mempunyai pelbagai perbezaan dialek seperti rakyat di negeri Kedah mempunyai dialek tersendiri manakala rakyat di negeri Sabah juga menuturkan dialek mereka tersendiri. Perbezaan dialek ini sememangnya mempunyai variasi tertentu. Walaupun Negara Malaysia merupakan serumpun serta menggunakan komunikasi bahasa utama sebagai perantaraan antara dua masyarakat yang berbeza namun faktor politik, sosial serta geografi ini merupakan punca utama kepada variasi ini. Di Semenanjung Malaysia, keadaan faktor geografi juga menjadi sebab tahap komunikasi yang kurang berkesan maka kewujudan pelbagai jenis dialek telah muncul. Ini secara tidak langsung menyebabkan masyarakat-masyarakat di Malaysia dapat berkongsi bersama-sama dialek mereka dengan menjadikan platform digital sebagai perantaraan antara mereka untuk berhubung walaupun jauh dimata. Pada era kini juga, kebanyakan penutur dapat memahami dialek yang berbagai-bagai dan dengan secara menyeluruh secara pendedahan terhadap dialek lain berdasarkan tahap pendidikan, perkahwinan campur, pengaruh media, dan pergaulan bersama di antara penutur-penutur dialek lain.

BAB TIGA

METODOLOGI KAJIAN

3.0 Pengenalan

Bab ini menerangkan secara keseluruhan tentang kajian yang ingin dilaksanakan dan menghuraikan beberapa subtopik iaitu pengenalan, pendekatan kualitatif, reka bentuk kajian etnografi, kaedah kajian, kaedah pengumpulan data, instrumen kajian, pensampelan kajian dan analisis tematik. Metodologi kajian merupakan penyelidikan yang dijalankan serta mempunyai kaedah yang paling sesuai dan berkesan dalam menjawab permasalahan kajian. Metodologi juga merupakan proses saintifik yang bertujuan untuk mengenal pasti sekumpulan kaedah yang paling tepat untuk penyelidikan terkemuka dan menganalisis perkara, dengan komponen tertentu seperti paradigma, model teori, fasa, teknik. Metodologi kajian ini juga akan membincangkan secara menyeluruh dari segi kaedah kajian yang dirangka dengan melibatkan reka bentuk kajian, pendekatan kualitatif, pendekatan kuantitatif, kaedah kajian, kaedah pengumpulan data, instrumen kajian, persampelan dan analisis teknik.

3.1 Kaedah Campuran

Kaedah campuran merupakan kajian yang sistematik serta melibatkan dua data kajian seperti data kualitatif dan data kuantitatif (Zainuddin, 2016). Melalui kaedah campuran ini juga dapat membezakan data-data yang telah diperolehi oleh pengkaji berdasarkan data kualitatif dan data kuantitatif bagi memastikan pengkaji dapat memahami hasil dapatan yang berlawanan. Oleh itu, pengkaji secara tidak langsung

dapat menggambarkan terhadap pendapat dan pengalaman responden yang pengkaji pilih. Hasil dapatan kajian melalui kaedah campuran ini juga dapat menghasilkan data yang lebih tepat kerana hasil data tersebut diperolehi daripada pendapat dan pengalaman responden itu sendiri.

a. Pendekatan Kualitatif : Etnografi

Pendekatan kualitatif merupakan prosedur dalam penyelidikan yang menghasilkan satu data penyelidikan atau gambaran yang mampu diamati (Lexy, 2007). Pendekatan kualitatif ini juga berdasarkan tradisi tertentu dalam sesuatu ilmu pengetahuan sosial berdasarkan fundamental bergantung kepada pengamatan masyarakat dalam sesebuah kawasannya sendiri serta melibatkan orang-orang dalam penggunaan istilah dan bahasanya (Miller, 1986). Selain itu, pendekatan kualitatif ini juga merupakan penyelidikan tentang kajian kes yang dijalankan oleh pengkaji bagi merungkaikan segala persoalan yang menjadi tanda tanya kepada pengkaji. Sesuatu penyelidikan yang telsh dijalankan oleh pengkaji perlu melibatkan sesuatu kesatuan prosedur sama ada yang berbentuk program maupun sesuatu kejadian yang terikat seperti waktu, tempat dan ikatan tertentu. Di samping itu, kajian yang dilakukan bagi bertujuan mengumpul dan menghimpunkan data-data, memperoleh pemahaman dan memperoleh makna daripada sesuatu kajian yang dijalankan oleh pengkaji apabila pengkaji telah selesai memperolehi segala maklumat daripada beberapa informen maka pengkaji akan membuat satu data bagi merumuskan segala maklumat yang diperolehi daripada beberapa teknik berdasarkan reka bentuk kajian etnografi. Proses pengumpulan data seperti mengenalpasti individu dan masyarakat dan perlu mendapatkan akses serta membina rekod persampelan bertujuan, mengumpul data,

menyelesaikan isu-isu lapangan, merekod masalah serta menyimpan data merupakan aspek penting kepada pengkaji bagi mencapai matlamat pengkajian.

Etnografi adalah kajian lapangan yang melibatkan sesuatu metodologi penelitian kualitatif. Etnografi juga merupakan rujukan sebagai salah satu penyelidikan saintifik yang bersifat semulajadi (Bakar, 2013). Etnografi juga boleh ditakrifkan sebagai satu bentuk kajian yang sangat praktikal dalam mengkaji sesuatu masyarakat tertentu (Creswell, 2005). Dalam kajian yang dijalankan ini berbentuk etnografi berdasarkan bentuk-bentuk informasi dan maklumat-maklumat kualitatif yang dapat digunakan bagi menjelaskan dan menginterpretasikan sesebuah bentuk budaya yang dikongsikan bersama-sama di dalam sesuatu kelompok masyarakat. Kajian etnografi juga turut diperlukan dalam menjelaskan serta memahami cara hidup dan budaya sesebuah komuniti. Sebagai contoh kajian yang dijalankan oleh pengkaji, iaitu unsur kesalingfahaman budaya penggunaan dialek Kedah antara generasi tua dan generasi muda di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Kajian yang dijalankan oleh pengkaji adalah bertujuan untuk menjelaskan tentang penggunaan dialek Kedah yang mempunyai perbezaan diantara dua generasi dengan berdasarkan unsur kesalingfahaman antara kedua-dua generasi ini.

Dalam kajian etnografi ini, penelitian yang dijalankan oleh pengkaji ini merupakan bersifat mendalam dan kritis. Pengkaji akan mampu mencari maklumat secara menyeluruh dengan berdasarkan sumber-sumber yang diberikan oleh penduduk dan masyarakat di kawasan kajian yang dijalankan. Melalui beberapa teknik yang digunakan oleh pengkaji adalah seperti pemerhatian seperti ikut serta apabila proses mendapatkan maklumat daripada penduduk dijalankan atau temubual secara mendalam. Ini mampu menjadikan pengkaji berupaya memahami perbezaan penggunaan dialek Kedah yang digunakan oleh dua generasi berbeza berdasarkan kesalingfahaman mereka.

Selain itu, kekuatan kajian berdasarkan etnografi juga disokong oleh kebolehpercayaan serta keabsahan yang tinggi berdasarkan maklumat yang disampaikan oleh informan itu sendiri memandangkan pengkaji juga turut serta dalam menjadi sebahagian daripada sekumpulan masyarakat dalam kajiannya untuk jangka masa yang lama. Ini menyebabkan maklumat dan informasi yang diperolehi melalui beberapa teknik yang diambil mampu memberikan hasil yang unik dalam kajian yang dijalankan.

b. Pendekatan Kuantitatif : Tinjauan

Pendekatan kuantitatif merupakan ketepatan sumber atau data nombor yang pengkaji perolehi melalui data kajian inkuiiri positivis (Chua, 2006). Melalui data penyelidikan inkuiiri positivis yang pengkaji gunakan adalah seperti data nombor dan experiment untuk dianalisis bersama ujian statistik. Bagi tujuan untuk menjalankan penyelidikan kuantitatif ini juga adalah untuk mencari informasi dan maklumat yang berkaitan kajian sekaligus dapat membantu pengkaji menghasilkan generalisasi berkaitan populasi yang sedang dikaji. Proses yang dilakukan oleh pengkaji dikenali sebagai kebolehpercayaan dalam mengumpul data-data yang diperlukan. Sebagai contoh yang dapat dijelaskan adalah seperti dapat menjadikan kajian yang dijalankan bagi membezakan beberapa kosa kata dan bahasa harian antara generasi muda dan generasi tua berdasarkan konsep kesalingfahaman di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah secara kuantitatif yang melibatkan penyelidikan untuk menghasilkan data statistik bagi menggambarkan dengan jelas tentang perbezaan yang wujud dalam kedua generasi tersebut. Secara umumnya, kaedah kuantitatif yang digunakan dalam penyelidikan ialah tinjauan soal selidik yang telah dijalankan. Soal selidik ini menggunakan pengedaran borang soal selidik yang menghasilkan penyelidikan yang

sah dan sahih. Soal selidik ini adalah soalan tertutup. Soalan seperti ini mudah untuk menganalisis data yang diberikan oleh responden. Responden diminta untuk memilih satu daripada lima jawapan yang diberikan dalam borang soal selidik ini. Tindakan untuk mendapatkan data bagi analisis dan digunakan sebagai maklumat untuk mencapai objektif kajian. Oleh itu, kaedah kuantitatif digunakan untuk menganalisis data dalam kajian yang dijalankan oleh pengkaji. penyelidikan telah dijalankan terhadap tafsiran dan analisis data yang di perolehi serta data-data ini dipaparkan dalam bentuk data statistik yang ditukar kepada peratusan adalah bertujuan untuk menjelaskan tentang penggunaan dialek Kedah yang mempunyai perbezaan diantara dua generasi dengan berdasarkan unsur kesalingfahaman antara kedua-dua generasi ini.

Dalam kajian etnografi ini, penelitian yang dijalankan oleh pengkaji ini merupakan bersifat mendalam dan kritis. Pengkaji akan mampu mencari maklumat secara menyeluruh dengan berdasarkan sumber-sumber yang diberikan oleh penduduk dan masyarakat di kawasan kajian yang dijalankan. Melalui beberapa teknik yang digunakan oleh pengkaji adalah seperti pemerhatian seperti ikut serta apabila proses mendapatkan maklumat daripada penduduk dijalankan atau temubual secara mendalam. Ini mampu menjadikan pengkaji berupaya memahami perbezaan penggunaan dialek Kedah yang digunakan oleh dua generasi berbeza berdasarkan kesalingfahaman mereka. Selain itu, kekuatan kajian berdasarkan etnografi juga disokong oleh kebolehpercayaan serta keabsahan yang tinggi berdasarkan maklumat yang disampaikan oleh informan itu sendiri memandangkan pengkaji juga turut serta dalam menjadi sebahagian daripada sekumpulan masyarakat dalam kajiannya untuk jangka masa yang lama. Ini menyebabkan maklumat dan informasi yang diperolehi melalui beberapa teknik yang diambil mampu memberikan hasil yang unik dalam kajian yang dijalankan.

3.2 Kaedah Pengumpulan Data

Kaedah kajian merupakan cara atau langkah yang diambil oleh pengkaji sepanjang melaksanakan proses pengkajian (Zahari, 2021). Tujuan data penyediaan reka bentuk kajian adalah bertujuan untuk menghubungkan objektif kajian atau persoalan melalui hasil kajian yang dibuat oleh pengkaji. Reka bentuk kajian ini juga merupakan penyelidikan dengan menggunakan kaedah persampelan rawak yang mudah. Kaedah kajian yang akan dilakukan oleh pengkaji telah terbahagi kepada dua data iaitu primer dan sekunder.

3.2.1 Data Primer

Kaedah kajian dari aspek data primer merupakan data yang akan dikumpulkan atau diperoleh langsung di kawasan atau lapangan oleh seseorang yang melakukan penelitian kajiannya (Hasan, 2008). Kaedah kajian melalui data primer ini diperolehi melalui sumber informan perseorangan seperti hasil temu bual yang dilakukan oleh pengkaji atau peneliti. Data primer yang dapat dijelaskan oleh pengkaji seperti data-data mengenai latar belakang informen, catatan temu bual dan hasil observasi lapangan yang dilakukan oleh pengkaji. Pengkaji telah membuat beberapa data primer melalui temu bual dan pemerhatian sepanjang menjalankan kegiatan mengkaji bagi menjawab segala persoalannya.

a. Temu Bual

Temu bual merupakan satu proses komunikasi dan interaksi antara dua orang atau lebih. Kaedah ini dilakukan oleh pengkaji bagi bertujuan mendapatkan segala maklumat dengan bertanya langsung kepada beberapa informan yang dipilih. Temu bual juga adalah situasi di mana penemu bual itu akan mengajukan beberapa soalan kepada seseorang atau lebih secara bersemuka (Marican, 2005). Kaedah temu bual yang digunakan oleh pengkaji adalah menemu bual secara mendalam dan bersifat separa struktur yang berteraskan garis panduan yang telah ditetapkan. Melalui kaedah temu bual mendalam, pengkaji akan menemu bual masyarakat Kampung Sungai Udang Yan, Kedah bagi memperolehi kefahaman yang optimum. Pendekatan yang unik oleh pengkaji mendalami sesebuah kajian tertentu dengan menggunakan teknik temu bual berbentuk separa struktur dengan menggabungkan teknik temu bual berstruktur dan tidak berstruktur. Pengkaji membuat penyediaan tentang beberapa soalan yang bakal diajukan kepada informen bagi menjawab segala persoalan kajian. Segala maklum balas yang disebutkan oleh informan merupakan data yang sangat penting yang perlu direkodkan oleh pengkaji. Oleh itu, pengkaji akan bertanyakan lebih banyak lagi mengenai kajian yang dijalankan. Komunikasi antara pengkaji dan informan juga menggunakan laras bahasa yang sesuai untuk difahami antara satu sama lain bagi memudahkan proses penyampaian maklumat yang berkesan. Dalam kajian ini pengkaji memfokuskan tentang golongan tua dan generasi muda bagi mendapatkan informasi serta maklumat yang lebih tepat. Pengkaji memerlukan sumber daripada orang lama iaitu dari golongan yang lebih tua tentang penggunaan dialek dari aspek kosa mahupun penggunaan bahasa harian yang berbeza.

Bagi kaedah temubual yang digunakan adalah tidak formal. Ini dapat memudahkan lagi penerimaan serta penyampaian maklumat semasa sesi temu bual responden dijalankan. Responden yang di tembual merupakan dari kalangan masyarakat di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah yang sudah lama menetek di kampung tersebut lebih daripada 10 tahun. Antara soalan-soalan yang diajukan adalah apakah perbezaan kosa kata dialek Kedah, adakah penggunaan bahasa harian dialek Kedah sama antara generasi tua dan generasi muda dan bagaimanakah langkah-langkah untuk mengekalkan penggunaan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah.

b. Pemerhatian

Kaedah pemerhatian merupakan kaedah penyelidikan yang mengukur pemboleh ubah penyelidikan (Suhaili, 2008). Pengkaji juga memerhati sepanjang menjalankan proses pengkajian yang merupakan salah satu alternatif yang diperlukan dalam mengumpul informasi dan maklumat atau pengumpulan data selain daripada temu bual. Melalui pemerhatian pengkaji juga boleh mengamati sesuatu perilaku subjek berdasarkan pemboleh ubah yang telah diperolehi dari hasil kajian. Bagi memudahkan sesi pemerhatian yang akan dijalankan oleh pengkaji, kaedah pemerhatian ini juga dilakukan selaras dengan lawatan pengkaji ke kawasan kajian serta nota-nota akan dibuat bagi mencatat segala maklumat yang diperlukan semasa kunjungan pengkaji. Dalam kaedah pemerhatian ini, pengkaji menggunakan kaedah pemerhatian tidak turut serta dengan cara pergi ke kawasan lapangan untuk berjumpa dan melihat sendiri keadaan persekitaran masyarakat di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Pemerhatian bukan peserta ialah apabila pemerhati memerhati kumpulan secara pasif dari jauh tanpa

mengambil bahagian dalam aktiviti kumpulan, ia dikenali (Choudbury, 2021). Pemerhatian ini berperanan dalam merujuk proses kajian yang mempersyaratkan komunikasi sosial antara pengkaji dengan subjek pengkajian dalam lingkungan subjek kajian itu sendiri. Pengkaji menggunakan kaedah pemerhatian tidak turut serta kerana pengkaji telah melihat tingkah laku informen yang sebenar. Kajian ini juga tidak memerlukan informen mengetahui kewujudan pengkaji di kawasan itu.

3.2.2 Data Sekunder

Data sekunder merupakan data yang dikumpulkan atau diperolehi oleh individu yang menjalankan penelitian dari sumber-sumber telah dikaji (Hasan, 2002). Data sekunder digunakan bagi mendukung maklumat dan informasi yang telah diperolehi dari bahan-bahan buku, literatur, penelitian terdahulu, bahan pustaka dan sebagainya. Oleh itu, pengkaji telah membuat beberapa data sekunder yang terdiri daripada kajian keperpustakaan, dokumentasi dan sumber internet untuk dijadikan rujukan sepanjang tempoh pencarian maklumat kajian dijalankan.

a. Kajian Kepustakaan

Kajian ini menggunakan kaedah kepustakaan serta kajian teks. Kajian kepustakaan ini adalah kaedah yang diguna pakai oleh pengkaji bagi bertujuan mendapatkan data atau pun bukti berkaitan kajian ke atas dokumen serta rekod-rekod yang sedia ada (Shaffie, 1991). Kaedah ini dapat membolehkan pengumpulan data berdasarkan data sekunder dapat dijalankan bagi mengukuhkan lagi dapatan kajian yang dikaji. Faedah kajian kepustakaan ini berfungsi sebagai gambaran permulaan

kajian pengkaji. Pengkaji telah memperolehi maklumat berkenaan kajian lepas yang berkait rapat dengan kajian khususnya melibatkan prosa dan ayat selaras dengan objektif kajian pengkaji dengan tepat dan mudah. Kajian lepas merupakan aspek penting bagi memastikan pengkaji tidak mengkaji semula sumber yang telah dikaji selain berfungsi sebagai rujukan dan panduan kepada pengkaji. Pengkaji juga telah memperolehi maklumat berkenaan kajian lepas seperti latihan ilmiah, buku-buku, laporan tesis dan secara tidak langsung dapat memanfaatkan kemudahan jurnal secara atas talian yang disediakan dalam sistem oleh banyak universiti awam dan swasta. Melalui kaedah ini juga pengkaji dapat mengenal pasti kelompong kosa ilmu yang boleh membentuk permasalah kajian selain berfungsi bagi mendapatkan informasi dan maklumat berkaitan dengan teori-teori, fakta dan definisi konsep yang melibatkan dengan kajian.

b. Dokumentasi

Instrumen utama pengkaji adalah daripada sumber bahan ilmiah seperti sumber internet, surat khabar, buku, kamus serta majalah mengenai isu yang dikaji (Fadli, 2018) Pengkajian yang dijalankan oleh pengkaji ini bermula dengan membuat pengkajian terhadap kandungan bertulis seperti majalah, sumber internet, surat khabar, kamus dan sebagainya bagi mencari informasi mengenai kajian ini iaitu mengkaji unsur kesalingfahaman budaya penggunaan dialek Kedah antara generasi tua dan generasi muda di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah serta menganalisis langkah-langkah dalam mengekalkan budaya berbahasa berdasarkan dialek dalam kalangan masyarakat di Kampung Sungai Udang tidak mengira peringkat umur. Data sekunder diperlukan bagi mengukuhkan, memperincikan serta menyokong pengetahuan pengkajian dari

pelbagai aspek.

c. Jurnal

Beberapa maklumat dalam jurnal didapati oleh pengkaji digunakan sebagai salah satu rujukan yang berguna untuk melengkapkan maklumat penyelidikan ini. Rujukan ini penting sebagai rujukan dan penanda aras kepada penyelidik untuk mencapai matlamat penyelidikan. Semua jurnal diambil dari laman web ini Laman web rasmi Perpustakaan Universiti Malaysia Kelantan dan laman web yang betul dan sah. Pengkaji telah mengenal pasti beberapa jurnal akan digunakan sebagai tambahan kepada penyelidikan yang dibentangkan di laman web Perpustakaan Universiti Kelantan, Malaysia.

3.3 Alat Bantuan Kajian

Alatan bantuan kajian ialah alat-alat yang digunakan sepanjang kajian ini dijalankan. Instrumen kajian berupaya merekod gerak kerja pengkaji serta mencatat setiap maklumat yang diperlukan oleh pengkaji.

a. Perakam Audio

Perakam audio ini digunakan semasa menjalankan kajian ini bagi merakam perbualan semasa proses temu bual antara responden di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Perakam audio ini digunakan bagi bertujuan untuk mendapatkan informasi daripada informan dan secara tidak langsung dapat mendapatkan bukti bahawa pengkaji telah melaksanakan proses menemu bual informen. Informan yang akan di temu bual juga merupakan generasi tua dan generasi muda.

b. Nota lapangan

Penggunaan nota lapangan oleh pengkaji ini juga diguna pakai semasa proses menemu bual yang akan dijalankan kepada informen bagi mencatat serta menulis segala maklumat dan isi yang diperlukan untuk mencapai objektif yang diperlukan bagi menjawab segala persoalan kajian yang dijalankan oleh pengkaji berdasarkan unsur kesalingfahaman budaya penggunaan dialek Kedah antara generasi tua dan generasi muda di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah

3.4 Pensampelan Kajian

Pensampelan kajian merupakan pemilihan sesuatu kumpulan seperti tempat, institusi, orang atau fenomena yang ingin di kaji oleh pengkaji (Zahari, 2019). Pensampelan juga merupakan proses pemilihan sekumpulan populasi yang dipilih oleh pengkaji bagi bertujuan pengkajian. Tujuan pensampelan kajian ini dilakukan adalah untuk mendapatkan sampel bagi menggambarkan populasi dari aspek pemboleh ubah yang menjadi fokus pengkaji. Ini bermakna pengkaji akan mengambil sebahagian kecil populasi untuk dijadikan bahan pemerhatian serta membuat generalisasi berkaitan dengan populasi yang menjadi wakil oleh sampel tersebut. Pengkaji juga telah mengambil pensampelan bukan kebarangkalian untuk dijadikan sebagai prosedur kajiannya. Prosedur pensampelan bukan keberangkalian ini berkait dengan pemilihan sampel daripada sesuatu populasi yang telah dikenal pasti berkaitan kriteria yang telah ditetapkan. Ia juga merupakan kaedah yang sesuai dengan masa dan menjimatkan kos serta dengan itu menjadi asas bagi setiap reka bentuk pengkajian. Teknik pensampelan dapat digunakan oleh pengkaji dalam perisian tinjauan penyelidikan untuk memperoleh

hasil yang optimum. Oleh itu pengkaji menggunakan teknik pensampelan bertujuan, teknik pensampelan berbola salji dan pensampelan saiz dalam kajian ini.

a. Pensampelan Bertujuan

Pensampelan bertujuan merupakan prosedur pensampelan seperti sekumpulan subjek yang mempunyai beberapa ciri tertentu sahaja yang dipilih menjadi informan kajian //oleh pengkaji berkaitan tujuan khusus penyelidikan serta pengetahuan tentang objektif kajian. Ini bermakna tidak semua kajian yang dilakukan dalam populasi diambil oleh pengkaji untuk dijadikan informan. Jika pengkaji ingin mengenalpasti penggunaan kosa dan bahasa harian dialek Kedah di Kampung Sungai Udang maka hanya subjek-subjek kajian kawasan dan penduduk setempat yang dipilih oleh pengkaji sahaja bagi mendapatkan informen dari kumpulan masyarakat di kampung itu. Dengan itu, pengkaji telah memilih subjek kajian berteraskan kehendak atau tujuannya. Dalam kajian ini, informan-informan kajian dipilih daripada generasi tua dan muda yang tinggal di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Sampel begini bukan sahaja merupakan hasil kajian atau sampel rawak malahan kajian ini tidak dapat digeneralisasikan kepada keseluruhan populasi masyarakat di kampung kerana sampel yang diambil tidak mewakili semua masyarakat dalam populasi berkenaan. Keputusan kajian yang dibuat oleh pengkaji hanya mewakili subjek kajian yang telah dipilih sahaja.

b. Pensampelan Bebola Salji

Pensampelan bebola salji merupakan prosedur pensampelan seperti informen kajian disuruh atau di minta untuk mencadangkan subjek yang berbeza dan mempunyai ciri-ciri yang berkaitan dengan kajian. (Halim, 2019). Prosedur pensampelan ini

dilakukan terutamanya pengkaji tidak memperolehi senarai nama subjek yang terdapat dalam populasi yang mempunyai ciri-ciri yang sama. Dalam menjalankan proses prosedur ini, pengkaji mengetahui sebilangan kecil sahaja subjek yang mempunyai ciri-ciri yang sama. Dalam kaedah pensampelan juga akan dilakukan secara berterusan sehingga pengkaji dapat keseluruhan informen yang dikehendakinya. Pensampelan bebola salji ini sangat sesuai dilakukan oleh pengkaji apabila semua senarai nama subjek kajiannya tidak diperolehi, terutamanya yang melibatkan perkara-perkara yang tidak dibenarkan atau sensitif oleh pihak-pihak tertentu. Pensampelan bebola salji juga kaedah pensampelan yang diterapkan oleh pengkaji apabila subjek sukar dikesan. Sebagai contoh, sangat sukar untuk meninjau orang-orang tanpa tempat tinggal atau pendatang tanpa izin. Dalam masalah seperti itu, dengan menggunakan teori bebola salji, pengkaji dapat mengesan beberapa kategori untuk menemu ramah dan memperoleh hasil. Para pengkaji juga menerapkan kaedah pensampelan melalui situasi di mana topik ini sangat sensitif dan tidak dibincangkan secara umum. Namun, pengkaji telah menghubungi orang yang mungkin mereka kenal atau sukarelawan yang berkaitan dengan sebab untuk menghubungi mangsa dan mengumpulkan maklumat.

3.5 Saiz Pensampelan

Saiz pensampelan ialah jenis sampel atau populasi yang perlu dipilih sebelum pengkaji menjalankan kajian. Dalam menjalankan kajian yang berkaitan dengan unsur kesalingfahaman budaya penggunaan dialek Kedah di Kampung Sungai Udang Yan ini, pengkaji telah menemu bual 5 orang masyarakat yang menetap lama di kampung itu. Pemilihan saiz sampel ini diambil kira berdasarkan objektif-objektif yang telah dikemukakan oleh pengkaji dalam bab satu. Kajian ini berfokus kepada kosa dan bahasa harian masyarakat Kedah di Kampung Sungai Udang Yan sebagai sampel kajian. Di

samping itu, pengkaji juga sangat menitikberatkan tentang faktor umur untuk mencari sampel yang bersesuaian dalam kajian yang akan dijalankan ini. Pengkaji memerlukan golongan muda dan golongan tua dalam kajian. Ini bagi memastikan data-data yang diperolehi dari hasil temu bual adalah tepat dan sahih. Jadual 3.6 menunjukkan hasil temu bual pengkaji bertemu seramai 5 orang responden. Temu bual ini dijalankan di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah.

Jadual 3.1 : Menunjukkan Senarai Informan Kajian
Sumber : Kajian Lapangan, 2021

Bil.	Jantina	Umur (Tahun)	Kelulusan
Responden 1	Perempuan	47	SPM
Responden 2	Lelaki	28	Ijazah Sarjana Muda
Responden 3	Lelaki	56	STPM
Responden 4	Lelaki	67	SPM
Responden 5	Perempuan	65	STPM

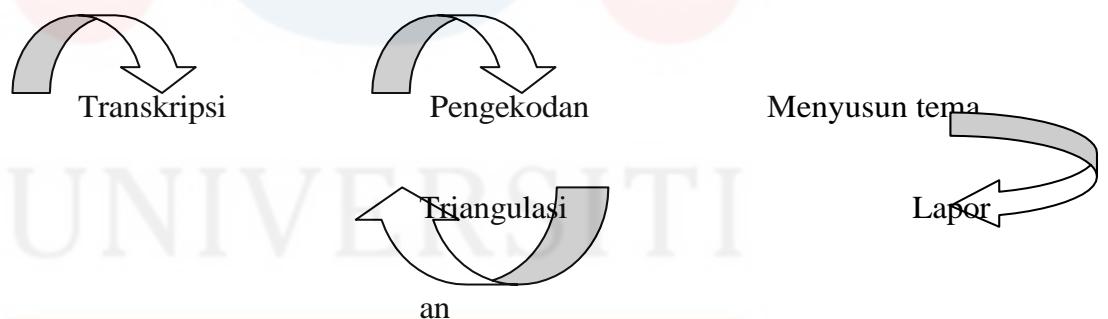
3.6 Analisis Kajian Kualitatif : Analisis Tematik

Analisis tematik adalah kaedah analisis yang banyak digunakan dalam penyelidikan kualitatif. Kaedah analisis asas yang perlu didefinisikan dan dijelaskan untuk memantapkan tempatnya dalam penyelidikan kualitatif (Braun dan Clarke, 2006). Analisis tematik juga merupakan kaedah kajian yang dilakukan secara meluas di dalam kaedah penyelidikan kualitatif (Hisham, 2010). Analisis tematik dipilih kerana ia merupakan kaedah yang berkesan untuk menganalisis tema dalam sumber rujukan bagi

memperluaskan lagi ruang pengkaji dalam aspek pengetahuan yang spesifik. Analisis ini mempunyai beberapa proses yang digunakan oleh pengkaji bagi menganalisis keseluruhan data tematik dalam kajian bermula daripada mengumpul dan memahami data, menyusun data kod, mencari tema, menghasilkan kodifikasi awal, mengesahkan kesahihan data, kesimpulan dan menulis laporan. Dalam kajian ini, pengkaji hanya memfokuskan tentang pencarian perbezaan prosa dan bahasa harian dialek Kedah antara dua generasi iaitu tua dan muda berdasarkan kesalingfahaman mereka.

3.6.1 Peringkat-Peringkat Dalam Menganalisis Data Kualitatif

Terdapat beberapa peringkat dalam menganalisis data kualitatif. Antara peringkat-peringkat tersebut adalah seperti transkripsi, pengekodan, menyusun tema, laporan dan triangulasi.



Rajah 3.1 : Menunjukkan Analisis Tematik

Rajah 3.1 menunjukkan proses yang perlu dilakukan bagi menganalisis data. Pengkaji memulakan proses transkripsi sebagai pengagihan struktur daripada rakaman audio yang diambil oleh pengkaji sepanjang proses temu bual dan seterusnya dimasukkan di dalam bentuk penulisan.

a. Transkripsi

Pada peringkat pertama ialah transkripsi. Transkripsi merupakan penukaran bahan kajian lisan secara bertulis (Flick, 2013). Transkripsi juga boleh dijelaskan sebagai proses menyalin maklumat yang diperolehi daripada temubual bersama responden untuk menjelaskan lagi proses pencarian maklumat yang diperlukan melalui bahan-bahan yang telah pengkaji salin. Jadual 3.2 menunjukkan transkripsi yang telah dilakukan oleh pengkaji.

Jadual 3.2 : Menunjukkan Transkripsi Sumber : Kajian Lapangan, 2021

Interview Transcript	
A:	Assalamualaikum makteh
B:	Walaikumsalam dekna, laaaa lama tak nampak hang noh. Besaq pi dah
A:	Hahaha, besa lah mak teli. Mak teli ceq nak tanya sikit boleh dak?
B:	Awat hang nak tanya apa pulak? sejak bila hang mintak dulu baru tanya makteh hang nie? hahaha
A:	Dekna ada buat kajian untuk kajian dekna kat u. Boleh diak dekna nak ambek makteh <u>jadi</u> orang untuk temui buat dekna?
B:	Uish hang nak rakam muka makteh ka?
A:	Mak teli mau ka? hahaha kalau takrau rakam sora ja boleh dia makteh?
B:	Sora tak pa makteh mau la, segan makteh nak rakam muka. Awat hang nak tanya pa? kaih mak teli jawab.
A:	Makteh rasa kan balaha orang lama dengan orang laaa sama dia makteh?
B:	Bahasa sama la. Cuma ada la setengah perkataan depa guna tu <u>lain</u> sikit.
A:	Lain macam mana tu makteh?
B:	Macam mana makteh nak habaq kat hang. Contoh la makteh bagitau hang macam orang zaman la tak panggil dia soq soq nie selalu orang lama la mina spon nia kalsoh nuk makan sabur

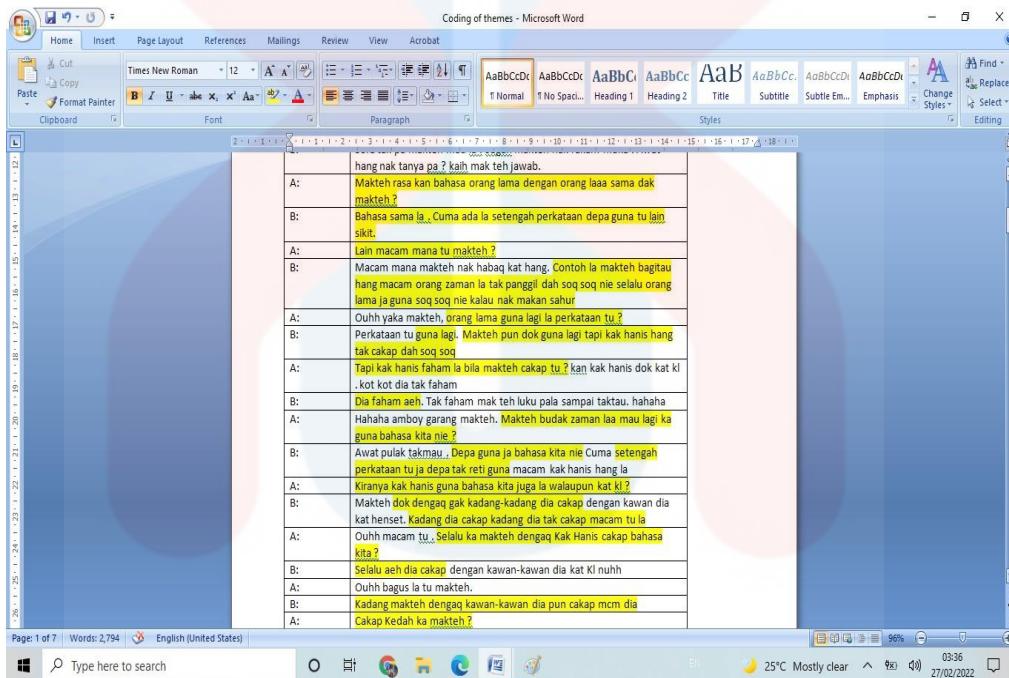
b. Pengekodan

Jadual 3.3 menunjukkan peringkat kedua iaitu pengekodan. Pengekodan merupakan sesuatu bentuk yang paling asas serta operasi yang mudah untuk mengenalpasti segmen makna yang diperolehi dalam data sekaligus melabelkannya dengan kod (Linneberg dan

Korsgaard, 2019). Pengkeden boleh dijelaskan seperti proses menganalisis setiap petikan yang ada pada transkripsi teks bagi pengekodan setiap data. Analisis data lebih mudah dilakukan melalui pengekodan. Penelitian perlu dilakukan semasa proses membaca transkripsi teks agar pengekodan dapat dikenalpasti dengan tepat.

Jadual 3.3 : Menunjukkan Pengekodan

Sumber : Kajian Lapangan, 2021



c. Menyusun tema

Bagi peringkat ketiga pula ialah menyusun tema. Pengkaji telah memilih perkataan yang sering digunakan oleh responden yang di temui bual. Pengkaji telah menulis idea-idea yang diperlukan oleh responden. Perekodan data dilakukan secara manual serta menyarankan agar pengkaji membuat nota dengan menggunakan pen berwarna bagi mengenalpasti pengulangan data yang berlaku semasa sesi menyusun tema. (Braun and Clarke, 2013). Seterusnya, pengkaji menyusun idea-idea mengikut kategori tertentu

bagi memudahkan lagi pengenalpastian idea.

d. Laporan

Selain itu, proses keempat ialah laporan. Laporan berdasarkan data-data yang diperolehi oleh pengkaji. Setelah tema telah diperolehi, maka laporan penyelidikan akan dihasilkan dalam menekankan bahawa laporan kajian secara menyeluruh kepada huraian data sahaja. Pengkaji menghasilkan laporan yang lengkap melalui pengenalpastian tema serta penyusunan data. (Braun dan Clarke, 2013).

e. Triangulasi

Bagi proses yang terakhir merupakan triangulasi. Triangulasi data ialah gabungan sumber data, teori dan kaedah semak kajian. Triangulasi adalah sama pentingnya dengan mana-mana teknologi digunakan untuk mengumpul data yang mempunyai kelebihan dan kekurangannya (Jasmi, 2012). Triangulasi data lebih dipercayai kerana data boleh disahkan daripada pelbagai sumber. Kesahan data meningkat apabila sumber data disahkan daripada pelbagai sumber alat pengukur (O'Connor dan Gibson, 2017). Alat pengukur data adalah nota lapangan dan pengesahan responden yang di temubual terhadap data temubual. Triangulasi juga mengamalkan beberapa perspektif metodologi atau teori mengenai topik kajian yang dipilih.

3.7 Analisis Kajian Kuantitatif : Analisis Deskriptif

Analisis deskriptif digunakan oleh pengkaji dan memperoleh peratusan berkaitan dengan kadar kekerapan yang telah dipilih oleh responden dalam soal selidik. Soal selidik yang dihasilkan oleh pengkaji berbentuk soal selidik tertutup. Soal selidik ini juga dibahagikan kepada beberapa bahagian seperti Bahagian A, Bahagian B, Bahagian C dan Bahagian. Bagi memudahkan responden lebih memahami tentang kajian ini, pada bahagian A soal selidik ini mengfokuskan kepada soalan demografi yang merangkumi latar belakang responden. Untuk bahagian B pula berkenaan tentang pengetahuan tentang penggunaan kosa kata manakala pada bahagian C pula berkaitan dengan pengetahuan tentang penggunaan bahasa harian dialek Kedah dan pada bahagian D pula mengenai langkah-langkah dalam mengekalkan penggunaan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat.

Jadual 3.4 : Menunjukkan Pembahagian Soalan Soal Selidik

Sumber : Kajian Lapangan, 2021

Bahagian A	Bahagian B	Bahagian C	Bahagian D
Demografi responden <ul style="list-style-type: none"> • Jantina • Umur • Bangsa 	1. Pengetahuan tentang penggunaan kosa kata	1. Pengetahuan tentang penggunaan bahasa harian dialek Kedah	1. Langkah-langkah dalam mengekalkan penggunaan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat

<ul style="list-style-type: none"> • Pekerjaan • Pendidikan • Negeri Kelahiran • Negeri Bermastautin 			
--	--	--	--

Jadual 3.4 merupakan pembahagian soalan selidik yang telah pengkaji edarkan di kawasan Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Semua maklumat yang dikumpulkan akan mempengaruhi keputusan akhir kajian yang telah dijalankan. Keputusan akhir akan menjawab objektif yang telah dibuat oleh pengkaji. Keputusan keseluruhan yang telah mencapai sasaran merupakan satu matlamat utama bagi setiap pengkaji kerana ianya menunjukkan perincian yang diberikan oleh pengkaji terhadap segala penghasilannya. Analisis data merupakan rangka penghasilan kajian yang sangat diperlukan oleh pengkaji supaya setiap proses yang dilakukan akan berjalan dengan teratur dan lancar.

3.8 Kesimpulan

Secara keseluruhannya, metodologi kajian ini adalah perkara penting yang perlu difokuskan dalam kajian yang dijalankan. Ini kerana pengkaji menjadikan metodologi sebagai satu platform yang dapat memberikan informasi dan maklumat yang tepat dan

padat dengan secara menyeluruh terhadap kajian yang dilakukan. Oleh itu, kajian dapat disimpulkan adalah bab ini memperjelaskan dan membincangkan mengenai kaedah yang digunakan dalam kajian. Kajian ini juga menggunakan pendekatan kualitatif seperti temu bual, soal selidik, dan pemerhatian yang tergolong dalam data primer manakala bagi data sekunder pula merupakan kajian kepustakaan, dokumentasi dan sumber internet. Pengkaji juga menggunakan pensampelan bertujuan dan bebola salji bagi mengukuhkan lagi maklumat kajian yang dilakukan. Bagi aspek penganalisis data pula pengkaji menggunakan kaedah analisis tematik serta instrumen kajian seperti perakam audio dan nota lapangan.

UNIVERSITI
MALAYSIA
KELANTAN

BAB 4

DAPATAN KAJIAN

4.0 Pengenalan

Bab ini membincangkan tentang penghasilan kajian yang telah diperolehi daripada penduduk yang menetap di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Dapatan kajian diperolehi dengan menggunakan keadah soal selidik dan temubual bagi mendapatkan maklumat yang tepat.

Data mengenai unsur kesalingfahaman budaya penggunaan dialek Kedah antara generasi tua dan generasi muda di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah diperolehi daripada kaedah soal selidik yang dibahagikan kepada 4 bahagian iaitu bahagian A, bahagian B bahagian C dan bahagian D. Bahagian A merupakan latar belakang demografi responden. Antaranya seperti jantina, umur, bangsa, pekerjaan, pendidikan, negeri kelahiran dan negeri bermastautin. Bagi bahagian B pula adalah pengetahuan responden mengenai penggunaan kosa kata yang digunakan oleh mereka. Bukan itu sahaja, di bahagian C turut menyediakan soalan mengenai pengetahuan tentang penggunaan bahasa harian dialek Kedah dimana responden perlu menjawab sama ada bahasa harian yang diguna pakai merupakan bahasa harian generasi tua ataupun muda. Untuk bahagian borang soal selidik yang terakhir pula adalah pada bahagian D yang merupakan langkah-langkah dalam mengekalkan penggunaan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat tidak kira generasi muda mahupun tua.

Kesemua data yang diperolehi telah dianalisis dengan menggunakan analisis tematik dan dibahagiakan kepada 2 kluster utama iaitu demografi responden, pengetahuan tentang penggunaan kosa kata, pengetahuan tentang penggunaan bahasa harian dialek Kedah dan langkah-langkah dalam mengekalkan penggunaan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah.

4.1 Analisis Dapatan Temu Bual

Seperti mana yang telah diperjelaskan pada awal bab ini, beberapa responden telah ditemu bual untuk mendapatkan maklumat yang sahih mengenai perbezaan penggunaan prosa kata yang digunakan dalam dialek Kedah antara generasi tua dan generasi muda berunsurkan konsep kesalingfahaman, perbezaan penggunaan bahasa harian yang berlainan antara generasi tua dan generasi muda berunsurkan konsep kesalingfahaman dan langkah-langkah dalam mengekalkan penggunaan dialek dalam kalangan masyarakat tidak mengira peringkat umur di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Analisis ini dibahagikan kepada 3 bahagian iaitu perbezaan kosa kata yang digunakan dalam dialek Kedah , perbezaan penggunaan bahasa harian serta langkah- langkah dalam mengekalkan penggunaan dialek dalam kalangan masyarakat tidak mengira peringkat umur di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Pendapat, pandangan serta pengalaman dari responden dikelaskan dalam tema-tema dan sub-sub tema yang dibentuk bagi tujuan analisis responden. Sehubungan itu, responden yang ditemu bual juga diberikan kod mengikut dua generasi. Selain itu, dalam jadual 4.1 merupakan kod responden berdasarkan dua generasi juga digunakan bagi melabel tema-tema yang dibentuk dalam analisis temu bual seperti jadual dibawah.

Jadual 4.1 Merujuk Kod Responden Berdasarkan Dua Generasi

Sumber: Kajian Lapangan, 2021

KOD	Huraian
GT	Generasi Tua
GM	Generasi Muda

Kaedah temu bual yang telah dilakukan ke atas lima orang responden terdiri daripada dua generasi iaitu generasi tua dan generasi muda ini mempunyai banyak informasi dan maklumat yang begitu mendalam terhadap budaya penggunaan dialek Kedah kerana responden tersebut merupakan penduduk asli yang telah menetap di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Kesemua responden yang dipilih ini berbangsa Melayu dan beragama Islam, berumur lingkungan 14 hingga 65 tahun dan berpengetahuan tentang budaya penggunaan dialek Kedah tersebut. Responden ini terdiri daripada salah satunya ketua Kampung Sungai Udang Yan, Kedah dan selebihnya adalah penduduk tetap di kampung tersebut.

4.2 Demografi Responden

Seramai 98 orang responden daripada penduduk Kampung Sungai Udang Yan, Kedah telah berjaya mengisi borang soal selidik yang telah disediakan oleh pengkaji. Melalui bahagian A borang soal selidik ini merupakan bahagian demografi responden yang mengkaji tentang latar belakang responden dari aspek maklumat diri seperti jantina, umur, bangsa, pekerjaan, pendidikan, negeri kelahiran dan negeri bermastautin.

Responden yang terdiri daripada umur 20 tahun ke bawah sehingga umur 51 tahun dan ke kebawah telah dipilih untuk mengkaji berkaitan tajuk yang telah dikaji. Borang soal selidik ini juga telah memperincikan tentang latar belakang responden yang dilihat dari beberapa kategori seperti jantina, umur, bangsa, pekerjaan, pendidikan, negeri kelahiran dan negeri bermastautin yang telah dijelaskan melalui jadual tersebut

Melalui analisis keseluruhan yang diperolehi menunjukkan 98 orang responden telah berjaya menjawab borang soal selidik yang disediakan. Seramai 50 orang (51%) yang terdiri daripada responden lelaki, manakala seramai 48 orang responden (49%)

adalah perempuan. Selain itu, kebanyakan responden kajian berumur 20 tahun sehingga 29 tahun iaitu seramai 39 orang (39.8%) diikuti dengan responden yang berumur 50 tahun sehingga 59 tahun iaitu seramai 26 orang (26.5%). Manakala bagi responden berumur 40 tahun sehingga 49 tahun telah mencatat seramai 22 orang (22.4%). Responden yang berumur 30 sehingga 39 tahun pula telah merekodkan jumlah sebanyak sepuluh orang responden (10.2%) dan yang terakhir sekali responden yang berumur 60 keatas pula telah merekodkan jumlah sebanyak satu orang (1%) sahaja.

Jadual 4.2 : Menunjukkan Kategori Jantina

Sumber: Kajian Lapangan, 2021

Kategori		(N)	(%)
Jantina	Lelaki	50	51
	Perempuan	48	49

Merujuk jadual 4.2, pengkaji mendapati seramai 98 orang telah menjawab borang soal selidik. Responden terdiri daripada 50 orang lelaki (51%) dan 48 orang perempuan (49%).

Jadual 4.3 : Menunjukkan Kategori Umur

Sumber : Kajian Lapangan,2021

Kategori		(N)	(%)
Umur	20 – 29 tahun	39	39.8
	30 – 39 tahun	10	10.2
	40 – 49 tahun	20	20.4
	50 – 59 tahun	26	26.5
	60 ke atas	1	1

Jadual 4.3 menunjukkan kategori umur. Melalui kajian ini telah memilih lima peringkat umur iaitu bermula 20 tahun sehingga 60 tahun ke atas. Peringkat pertama ialah daripada responden yang berumur antara 20 hingga 29 tahun yang terdiri daripada 39 responden (39.8%). Peringkat kedua ialah responden yang berumur 30 hingga 39 tahun yang terdiri daripada sepuluh responden (10.2%). Bagi peringkat ketiga ialah responden yang berumur 40 hingga 49 tahun yang terdiri daripada 20 responden (20.4%). Bagi responden peringkat keempat 50 tahun hingga 59 tahun terdiri daripada 26 responden (26%) dan peringkat kelima 60 ke atas mempunyai jumlah responden yang sama iaitu seramai satu responden (1%).

Jadual 4.4: Menunjukkan Kategori Bangsa

Sumber : Kajian Lapangan, 2021

Kategori		(N)	(%)
Bangsa	Melayu	95	96.9
	Cina	2	2
	India	1	1
	Lain-lain	0	0

Jadual 4.4 menunjukkan kategori bangsa. Bagi kategori bangsa pula terdiri daripada empat kategori iaitu Melayu seramai 95 orang responden (96.9%). Kategori kedua iaitu Cina seramai dua orang responden (2%), manakala kategori ketiga iaitu India seramai satu orang responden (1%) sahaja kerana peratusan masyarakat yang berbangsa India yang menetap di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah adalah sangat sedikit. Kategori lain-lain pula tidak mencatat sebarang responden.

Jadual 4.5: Menunjukkan Kategori Pendidikan

Sumber : Kajian Lapangan, 2021

Kategori		(N)	(%)
Pendidikan	Spm/Sijil	35	36.1
	Stpm/Diploma	17	17.5
	Ijazah Sarjana Muda/ Sarjana	29	29.9
	Phd	2	2.1
	Lain-lain	14	14.4

Jadual 4.5 menunjukkan kategori pendidikan. Bagi kategori tahap pendidikan pula terbahagi kepada lima kategori iaitu tahap spm/sijil seramai 35 orang responden (36.1%). Bagi tahap stpm/diploma pula seramai 17 orang responden (17.5%). Selain itu, tahap ijazah sarjana muda/sarjana pula seramai 29 orang responden (29.9%). Akhir sekali, tahap phd pula seramai dua responden (21%) dan lain-lain pula seramai 14 orang responden (14.4%)

Jadual 4.6 : Menunjukkan Kategori Pekerjaan

Sumber : Kajian Lapangan, 2021

Kategori		(N)	(%)
Pekerjaan	Pelajar	19	19.4
	Bekerja	54	55.1
	Tidak Bekerja	25	25.5

Jadual 4.6 menunjukkan kategori pekerjaan. Bagi kategori pekerjaan pula terdiri daripada tiga kategori iaitu pelajar seramai 19 orang responden (19.4%). Kategori kedua iaitu bekerja seramai 54 orang responden (55.1%), manakala kategori ketiga iaitu tidak bekerja seramai 25 orang responden (25.5%).

Jadual 4.7 : Menunjukkan Kategori Negeri Kelahiran

Sumber: Kajian Lapangan, 2021

Kategori		(N)	(%)
Negeri	Kedah	66	67.3
	Perak	9	9.2
	Perlis	8	8.2
	Pulau Pinang	5	5.1
	Selangor	3	3.1
	Melaka	1	1
	Negeri Sembilan	1	1
	Kelantan	2	2
	Terengganu	1	1
	Pahang	1	1
	Johor	1	1
	Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	0	0
	Wilayah Persekutuan Putrajaya	0	0

	Sabah	0	0
	Sarawak	0	0
	Wilayah Persekutuan labuan	0	0

Jadual 4.7 menunjukkan kategori negeri kelahiran. Bagi negeri kelahiran yang terdiri daripada 13 negeri dan tiga wilayah persekutuan. Negeri kelahiran yang mencatat jumlah responden yang paling tinggi adalah negeri Kedah iaitu seramai 66 orang responden (67.3%) yang menjawab soal selidik ini kerana majoriti penduduk di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah adalah masyarakat asli Kedah. Bagi negeri Perak pula seramai sembilan orang responden (9.2%) manakala kategori negeri kelahiran Perlis adalah seramai lapan orang responden (8.2%). Bagi negeri kelahiran Pulau Pinang pula mencatat jumlah responden sebanyak lima orang (5.1%) manakala bagi negeri Selangor pula merekodkan jumlah responden sebanyak tiga orang responden (3.1%). Untuk negeri kelahiran Kelantan adalah seramai dua orang responden (2%). Selain itu, kategori negeri Melaka, Negeri Sembilan, Terengganu, Pahang, dan Johor masing-masing mencatat rekod responden seramai satu orang responden (1%). Bilangan responden yang direkodkan bagi negeri Perak, Perlis, Pulau Pinang, Selangor, Melaka, Negeri Sembilan, Kelantan, Terengganu, Pahang dan Johor adalah masyarakat yang telah lama tinggal di kampung tersebut walaupun tidak dilahirkan di negeri Kedah namun telah menetap lebih dari 20 tahun di kampung tersebut. Akhir sekali, bagi negeri kelahiran Sabah dan Sarawak serta wilayah persekutuan Kuala Lumpur, Putrajaya dan Labuan masing-masing mencatat rekod seramai kosong orang responden (0%).

Jadual 4.8 : Menunjukkan Kategori Negeri Bermastautin

Sumber : Kajian Lapangan, 2021

Kategori		(N)	(%)
Negeri	Kedah	83	84.7
	Perak	4	4.1
	Perlis	8	8.2
	Pulau Pinang	5	5.1
	Selangor	4	4.1
	Melaka	0	0
	Negeri Sembilan	2	2
	Kelantan	2	2
	Terengganu	0	0
	Pahang	1	1
Wilayah Persekutuan	Johor	1	1
	Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur	1	1
	Wilayah Persekutuan Putrajaya	0	0
	Sabah	0	0
	Sarawak	0	0
	Wikayah persekutuan Labuan	0	0

Jadual 4.8 menunjukkan kategori negeri bermastautin. Bagi negeri bermastautin terdiri daripada 13 negeri dan tiga wilayah persekutuan. Negeri bermastautin yang mencatat jumlah responden yang paling tinggi adalah negeri Kedah iaitu seramai 83 orang responden (84.7%) Bagi negeri Perak dan Selangor masing-masing pula seramai empat orang responden (94.1%) manakala kategori negeri bermastautin Perlis adalah seramai lapan orang responden (8.2%). Bagi negeri bermastautin di Pulau Pinang pula mencatat jumlah responden sebanyak lima orang (5.1%). Untuk negeri bermastautin di Kelantan dan Negeri Sembilan adalah seramai dua orang responden (2%) Selain itu, kategori negeri bermastautin di Pahang, Johor dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur masing-masing mencatat rekod responden seramai satu orang responden (1%). Bilangan responden yang direkodkan bagi negeri Perak, Perlis, Pulau Pinang, Selangor, Negeri Sembilan, Kelantan, Pahang, Johor dan Wilayah Persekutuan Putrajaya adalah masyarakat yang telah lama tinggal di kampung tersebut walaupun hanya bermastautin di negeri Kedah namun telah menetap lebih dari 20 tahun di kampung tersebut dan pengetahuan mengenai dialek Kedah mencapai tahap yang berpengetahuan.. Akhir sekali, bagi negeri bermastautin di Terengganu, Sabah dan Sarawak serta wilayah persekutuan Putrajaya dan Labuan masing-masing mencatat rekod seramai kosong orang responden (0%).

4.3 Perbezaan Penggunaan Kosa Kata Yang Digunakan Dalam Dialek Kedah Antara Generasi Tua Dan Muda Berunsurkan Konsep Kesalingfahaman

Malaysia merupakan sebuah negara yang mempunyai penutur dialek Kedah. Walau bagaimanapun, penutur dialek Kedah sejak zaman berzaman sememangnya tersebar luas melalui pertembungan, perpindahan penduduk dan sebagainya (Omar, 2002). Dialek Kedah merupakan dialek yang unik dari aspek kosa kata, sebutan, leksikal dan tatabahasa jika hendak dibandingkan dengan dialek-dialek lain yang terdapat di Malaysia (Mansor et al., 2007). Penutur dialek Kedah adalah dalam kalangan masyarakat Kedah dari pelbagai peringkat umur kerana mereka sangat selesa menggunakan dialek asli semasa berinteraksi antara satu sama lain.

4.3.1 Perbezaan Kosa Kata

Kosa kata merupakan keseluruhan perkataan atau istilah yang merujuk kepada konsep tertentu yang dimiliki oleh seseorang atau bahasa dalam sesuatu persekitaran (Rahayu, 1999). Namun begitu, penggunaan dialek Kedah juga mempunyai perbezaan kosa kata yang digunakan antara dua generasi iaitu generasi tua dan muda berdasarkan konsep kesalingfahaman. Kesalingfahaman atau konsep kebolehfahaman merupakan situasi atau konteks di mana sesuatu dialek boleh difahami antara dua penutur atau lebih dengan berinteraksi melalui penggunaan dialek yang berbeza tetapi masih mampu untuk difahami (Trudgill, 2018). Melalui analisis temu bual bagi tema pertama ini diperolehi daripada satu pecahan sub tema iaitu perbezaan kosa kata. Berdasarkan pernyataan yang diberikan oleh Responden satu yang berumur 47 tahun ini telah dipilih adalah daripada kategori generasi tua (GT). Berdasarkan pernyataan yang diberikan oleh Responden 1,

perbezaan kosa kata adalah seperti “*Bahasa sama la. Cuma ada setengah perkataan depa guna tu lain sikit. Contoh la makteh bagitau hang macam orang zaman la tak panggil dah soq-soq nie orang lama ja guna soq-soq nie kalau nak makan sahur*”.

(Responden 1, Temu bual, 27 September 2021)

Berdasarkan pernyataan yang diberikan oleh Responden 1 bermaksud penggunaan kosa kata “soq” tidak lagi digunakan oleh generasi muda malahan masih kekal digunakan oleh generasi tua dan generasi muda masih memahami penggunaan kosa kata “soq” yang bererti sahur.

Kajian ini disokong oleh Responden 2. Responden 2 yang berumur 28 tahun ini merupakan kategori generasi muda (GM). Responden 2 menyatakan bahawa perbezaan kosa kata adalah seperti “*Ada ja yang tak sama. haa tengok hang sendiri generasi baru panggil tu beskat. Orang lama panggil tu bukan beskat. Depa panggil geqek. Tengok hang faham tapi hang tak guna perkataan tu*” (Responden 2, Temu bual, 27 September 2021)

Berdasarkan pernyataan yang diberikan oleh Responden 2 bermaksud kosa kata “geqek” yang bermaksud basikal tidak lagi digunakan oleh generasi muda tetapi generasi muda masih memahami apabila berinteraksi dengan generasi tua apabila mereka menggunakan kosa kata tersebut semasa berkomunikasi antara satu sama lain. Kedua-dua responden ini menyatakan bahawa kosa kata yang digunakan antara generasi tua dan muda mempunyai perbezaan kosa kata yang digunakan dalam kehidupan seharian tetapi masih mampu memahami dengan baik dan jelas antara satu sama lain. Penyataan kedua-dua responden ini disokong oleh kajian lepas yang menyatakan perbezaan yang lebih nyata pada sesuatu bahasa terutamanya dari aspek perbendaharaan kata, sebutan dan tatabahasa boleh berpunca daripada faktor peredaran masa yang panjang (Karim, 1988)

Secara ringkasnya, kedua-dua responden memberikan jawapan yang sama mengenai perbezaan penggunaan kosa kata yang digunakan dalam dialek Kedah antara generasi tua dan generasi muda berunsurkan konsep kesalingfahaman di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Hal ini terbukti mengenai kesalingfahaman antara dua generasi ini tidak menghalang mereka untuk saling memahami mengenai perbezaan kosa kata yang digunakan semasa proses komunikasi berlangsung.

4.3.2 Nilai Patriotisme Dalam Penggunaan Perbezaan Kosa Kata Dialek Kedah

Melalui kajian yang dijalankan oleh pengkaji, terdapat nilai murni sekiranya masyarakat di Kampung Sungai Udang Yan Kedah menggunakan perbezaan kosa kata dalam komunikasi harian. Nilai murni merupakan tindakan atau perilaku yang baik dan tatasusila seseorang individu dalam menjalinkan hubungannya sesama manusia, tuhan dan alam. Melalui kajian ini juga dapat mengenalpasti nilai murni yang wujud dalam penggunaan perbezaan kosa kata dialek Kedah seperti nilai patriotisme. Patriotisme merupakan perasaan bangga, setia serta ikatan dengan tanah air yang patriotik. Berdasarkan pernyataan yang diberikan oleh Responden 4 iaitu “*Depa guna la bahasa kita. Orang kita bangga aeh cakap bahasa kita. Pi mana-mana pun guna tapi kalau anak-anak depa campoq. Kadang depa cakap bahasa kita kadang depa cakap bahasa Kuala Lumpoq*”.

(Responden 4, Temu bual, 3 Oktober 2021).

Berdasarkan pernyataan yang diberikan oleh Responden 4 ini bermaksud nilai patriotisme dapat dilihat melalui sifat bangga seseorang dalam menghidupkan lagi dialek Kedah dengan sentiasa menggunakan walau di mana mereka berada dan secara tidak langsung telah menurunkan dialek ini kepada anak-anak mereka agar identiti masyarakat Kedah masih kekal hingga ke hari ini.

Pernyataan responden ini disokong oleh kajian lepas menyatakan nilai murni

juga boleh didefinisikan sebagai tanggapan berkaitan perkara yang dihajati sekaligus menjadi ukuran atau kriteria seseorang (Zahid, 1988) Secara ringkasnya, Responden 4 memberikan jawapan yang sama berkaitan dengan nilai patriotisme dalam perbezaan penggunaan kosa kata yang digunakan dalam dialek Kedah antara generasi tua dan generasi muda berunsurkan konsep kesalingfahaman di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Hal ini terbukti mengenai kesalingfahaman antara dua generasi ini sangat berbangga menerapkan dialek mereka kepada masyarakat umum sehingga penyebaran dialek Kedah ini telah tersebar luas kepada masyarakat umum bukan sahaja di dalam negeri malahan di seluruh Malaysia.

4.4 Perbezaan Penggunaan Bahasa Harian Yang Berlainan Antara Generasi Tua dan Generasi Muda Berunsurkan Konsep Kesalingfahaman

Hasil tinjauan mengenai item-item yang terdapat pada borang soal selidik bahagian C telah menjawab objekif kedua pengkaji iaitu perbezaan penggunaan bahasa harian yang berlainan antara generasi tua dan generasi muda berunsurkan konsep kesalingfahaman di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Pernyataan yang di kemukakan ini merupakan pengetahuan secara umum untuk melihat sejauh mana responden mengetahui tentang perbezaan penggunaan bahasa harian yang berlainaan dialek Kedah di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Analisis ini dipersembahkan dalam bentuk jadual 4.9 dibawah :

Jadual 4.9: Menunjukkan Pengetahuan Tentang Penggunaan Bahasa Harian Dialek Kedah

Sumber: Kajian Lapangan, 2021

Pengetahuan tentang penggunaan kosa kata	Skala									
	1		2		3		4		5	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Penggunaan bahasa harian antara generasi tua dan generasi muda adalah sama	2	2	8	8.2	23	23.5	48	49	17	17.3
Penggunaan bahasa harian antara generasi tua dan muda adalah tidak sama	4	4.1	9	9.2	31	31.6	39	39.8	15	15.3
Generasi tua menggunakan bahasa harian seperti “satgi aku hawing periuk nie kat hang baru taw”	1	1	4	4.1	1	1	52	53.2	40	40.8
Generasi muda menggunakan bahasa harian seperti “awat hang ketegaq ngat aeh”	1	1	2	2	2	2	58	59.2	36	39.7
Penggunaan bahasa harian seperti “amboi rabung borak” merupakan bahasa harian kedua-dua generasi tersebut	4	4.1	4	4.1	8	8.2	46	46.9	36	39.7

Jadual 4.9 menunjukkan pengetahuan tentang penggunaan bahasa harian dialek Kedah.

Penggunaan skala seperti skala satu yang bermaksud saya tidak tahu, skala dua yang bermaksud saya kurang tahu, skala tiga yang bermaksud tidak pasti, skala empat yang

bermaksud saya tahu dan skala lima yang bermaksud saya sangat berpengetahuan digunakan oleh pengkaji. Hasil tinjauan untuk item pertama iaitu penggunaan bahasa harian antara generasi tua dan generasi muda adalah sama. Bagi memudahkan pembagi responden yang menjawab saya tahu adalah seramai 48 orang responden (49%). Bagi yang menjawab saya sangat berpengetahuan pula adalah seramai 17 orang responden (17.3%) manakala yang menjawab tidak pasti pula adalah seramai 23 orang responden (23.5%). Bagi yang menjawab saya kurang tahu dan saya tidak tahu masing-masing mencatat responden sebanyak 8 orang (8.2%) dan dua orang responden (2%).

Selain itu, hasil tinjauan untuk item kedua pula iaitu penggunaan bahasa harian antara generasi tua dan muda adalah tidak sama. Bagi responden yang menjawab saya tahu adalah seramai 39 orang responden (39.8%). Bagi yang menjawab saya sangat berpengetahuan pula adalah seramai 15 orang responden (15.3%) manakala yang menjawab tidak pasti pula adalah seramai 31 orang responden (31.6%). Bagi yang menjawab saya kurang tahu dan saya tidak tahu masing-masing mencatat responden sebanyak sembilan orang (9.2%) dan empat orang responden (4.1%).

Seterusnya, hasil tinjauan untuk item ketiga iaitu generasi tua menggunakan bahasa harian seperti “satgi aku hawing periuk nie kat hang baru taw. Bagi responden yang menjawab saya tahu adalah seramai 52 orang responden (53.1%). Bagi yang menjawab saya sangat berpengetahuan pula adalah seramai 40 orang responden (40.8%) manakala yang menjawab tidak pasti pula adalah seramai satu orang responden (1%). Bagi yang menjawab saya kurang tahu dan saya tidak tahu masing-masing mencatat responden sebanyak empat orang (4.1%) dan satu orang responden (1%).

Disamping itu, hasil tinjauan untuk item keempat pula iaitu generasi muda menggunakan bahasa harian seperti “awat hang ketegaq ngat aeh”. Bagi responden yang menjawab saya tahu adalah seramai 58 orang responden (59.2%). Bagi yang menjawab

saya sangat berpengetahuan pula adalah seramai 36 orang responden (36.7%) manakala yang menjawab tidak pasti pula adalah seramai dua orang responden (2%). Bagi yang menjawab saya kurang tahu dan saya tidak tahu masing-masing mencatat responden sebanyak satu orang (1%) dan satu orang responden (1%).

Akhir sekali,, hasil tinjauan untuk item terakhir pula iaitu penggunaan bahasa harian seperti “amboi rabung borak” merupakan bahasa harian kedua-dua generasi tersebut. Bagi responden yang menjawab saya tahu adalah seramai 46 orang responden (46.9%). Bagi yang menjawab saya sangat berpengetahuan pula adalah seramai 36 orang responden (36.7%) manakala yang menjawab tidak pasti pula adalah seramai lapan orang responden (8.2%). Bagi yang menjawab saya kurang tahu dan saya tidak tahu masing-masing mencatat responden sebanyak empat orang (4.1%) dan empat orang responden (4.1%).

4.5 Langkah-langkah Dalam Mengekalkan Dialek Kedah Dalam Kalangan Masyarakat Tidak Mengira Peringkat Umur Di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah

Dialek merupakan sesuatu bahasa atau dialek yang berlainan daripada bahasa dan dialek lain yang berpunca daripada pengaruh persekitaran dan alam yang berbeza serta dilihat melalui sistem bunyi yang bersifat leksikal (Mahmood, 2018) Dialek juga boleh didefinisikan sebagai variasi daripada sesuatu bahasa yang menjadi alat komunikasi oleh sekumpulan penutur dalam satu-satu masyarakat bahasa. Selain itu, dialek Kedah merupakan Bahasa Melayu Kedah yang dikenali sebagai sebuah dialek yang menjadi percakapan atau pertuturan masyarakat Kedah yang menetap di sebelah utara Semenanjung Malaysia. Penutur dialek Kedah sejak berzaman sememangnya tersebar luas melalui pertembungan, perpindahan penduduk dan sebagainya (Omar,2002).

4.5.1 Nilai Kekitaan dalam Mengekalkan dialek Kedah

Melalui kajian yang dijalankan oleh pengkaji, terdapat nilai kekitaan yang wujud dalam masyarakat di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah melalui langkah-langkah mengekalkan dialek Kedah. Kekitaan merupakan semangat yang wujud dalam diri seseorang yang turut dikaitkan dengan masyarakat tempat seseorang individu tinggal. Hal ini kerana, wujud aktiviti kemasyarakatan dalam kalangan masyarakat yang menggunakan dialek Kedah sepenuhnya seperti di kenduri, majlis cukur jambul dan sebagainya. Berdasarkan analisis temu bual bagi tema pertama ini diperolehi daripada satu pecahan sub tema iaitu nilai kekitaan dalam mengekalkan dialek Kedah.

Berdasarkan pernyataan yang diberikan oleh Responden 4 yang berumur 67 tahun daripada kategori generasi tua (GT) menyatakan seperti “*Lagipun mak ayah depa dok cakap dengan depa hari-hari guna bahasa kita. Tu depa faham apa yang tok dengan wan cakap walaupun tak duduk dekat sini. Kalau ada kenduri ka pa ka anak depa bawak sekali mai dok sembang dengan orang kampung tu anak depa lagi reti nak cakap*” (Responden 4, Temu bual, 3 Oktober, 2021)

Berdasarkan pernyataan yang diberikan oleh Responden 4 bermaksud nilai kekitaan wujud jika penggunaan bahasa dialek digunakan dalam kehidupan sehari-hari dan sentiasa menerapkan penggunaan bahasa kepada masyarakat bagi memudahkan lagi kefahaman semasa berinteraksi dan secara tidak langsung dapat mengeratkan lagi hubungan antara satu sama lain.

Pernyataan responden ini disokong oleh kajian lepas yang menyatakan semangat kekitaan merujuk kepada diri yang berdasarkan identity masyarakat yang menilai dirinya, berdasarkan nilai-nilai masyarakat sekaligus mempunyai tingkah laku yang dapat diterima dalam kalangan masyarakat tersebut. (Asrul, 2013). Secara ringkasnya, Responden empat memberikan tindak balas yang sama berkaitan dengan nilai kekitaan dalam langkah-langkah mengekalkan dialek Kedah.

4.5.2 Budaya Berbahasa Dialek Kedah Masih Relevan untuk Dikekalkan

Budaya berbahasa merupakan perilaku yang disampaikan oleh seseorang individu kepada individu yang lain berdasarkan kefahaman mereka. Analisis tema ini merangkumi budaya berbahasa menggunakan dialek Kedah antara dua generasi yang masih relevan untuk dikekalkan kerana budaya berbahasa ini dapat mengekalkan sesuatu identiti seseorang individu walaupun dimana mereka berada. Berdasarkan

penyataan yang diberikan oleh Responden 2 iaitu

Bahasa orang kita nie dia punya sifat meluas sebenarnya. Hang baru kaji bahasa orang kampung ni. Hang tak kaji lagi bahasa kita yang negeri-negeri belah utaqa tak yah banyak negeri dalam Kedah nie pun dah cukup macam-macam perkataan macam-macam ayat depa guna. Kadang-kadang sampai kita orang Kedah nie pun tak pernah dengaq. Tu orang kenai sapa kita dengan dengaq kita cakap ja.

(Responden 2, Temu bual, 27 September, 2021)

Berdasarkan pernyataan yang diberikan oleh Responden 2 yang bermaksud dua generasi ini sangat menitikberatkan budaya penggunaan dialek Kedah sehingga dialek ini telah meluas keseluruh negeri akibat pengekalan budaya bahasa antara dua generasi ini yang sentiasa menggunakan dialek Kedah diamaan sahaja mereka berada.

Berdasarkan kajian yang dijalankan, teori gelombang dapat dikaitkan dengan budaya berbahasa dialek Kedah. Hal ini kerana penyebaran dialek yang bergerak dari satu kawasan ke kawasan lain menyebabkan penyebaran dialek Kedah yang sangat meluas sehingga responden dapat menyatakan bahasa dialek Kedah mempunyai sifat yang sangat luas sehingga wujudnya penggunaan perkataan-perkataan yang berbeza antara komuniti masyarakat Kedah. Kajian ini juga disokong oleh kajian lepas iaitu kawasan-kawasan pendalaman menerima penyebaran dari kawasan yang memiliki pencapaian dari aspek bahasa, politik, ekonomi dan kebudayaan (Schmidt, 1972).

4.6 Pengetahuan tentang penggunaan kosa kata

Hasil tinjauan mengenai item-item pada borang soal selidik di bahagian B iaitu pengetahuan tentang penggunaan dialek prosa kata dialek Kedah di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Hasil analisis. Pernyataan yang di kemukakan ini merupakan pengetahuan secara umum untuk melihat sejauh mana responden mengetahui tentang penggunaan kosa kata dialek Kedah di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Analisis ini dipersembahkan dalam bentuk jadual 4.6 di bawah

Jadual 4.10 : Menunjukkan Pengetahuan tentang penggunaan kosa kata

Sumber : Kajian Lapangan, 2021

Pengetahuan tentang penggunaan kosa kata	Skala									
	1		2		3		4		5	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Kosa kata merupakan keseluruhan kata dalam sesuatu bahasa atau perbendaharaan kata	5	5.1	9	9.2	27	27.6	44	44.9	13	13.3
Kosa kata yang digunakan dalam dialek Kedah merupakan kosa kata yang sama dalam Bahasa Melayu	7	7.1	8	8.2	35	35.7	37	37.8	11	11.2
Kosa kata “awat” dalam dialek Kedah merupakan penggunaan kata antara generasi tua dan generasi muda	2	2	1	1	2	2	59	60.2	34	34.7

Generasi tua di Kedah menggunakan kosa kata “soq” untuk bersahur	2	2.1	2	2.1	1	1	50	51.5	42	43.3
Generasi tua di Kedah menggunakan kosa kata “geqek” yang bermaksud basikal	1	1	2	2	2	2	51	2	2	42.9
Generasi tua dan generasi muda menggunakan kosa kata “sabaq” yang bermaksud sabar	1	1	2	2	1	1	43	43.9	51	52

Jadual 4.10 menunjukkan tentang hasil tinjauan bagi item pertama menunjukkan pengetahuan tentang penggunaan kosa kata merupakan keseluruhan kata dalam sesuatu bahasa atau perbendaharaan kata. Bagi responden yang menjawab saya tahu seramai 44 orang responden (44.9%). Bagi yang menjawab saya sangat berpengetahuan pula adalah seramai 13 orang responden (13.3%), manakala yang menjawab tidak pasti pula adalah seramai 27 orang responden (27.6%). Bagi yang menjawab saya kurang tahu dan saya tidak tahu masing-masing mencatat responden seramai Sembilan orang responden (9.9%) dan lima orang responden (5.1%).

Selain itu, bagi hasil tinjauan untuk item kedua iaitu kosa kata yang digunakan dalam dialek Kedah merupakan kosa kata yang sama dalam Bahasa Melayu. Bagi responden yang menjawab saya tahu adalah seramai 37 orang responden (37.8%). Bagi yang menjawab saya sangat berpengetahuan pula adalah seramai 11 orang responden (11.2%) manakala yang menjawab tidak pasti pula adalah seramai 35 orang responden (35.7%). Bagi yang menjawab saya kurang tahu dan saya tidak tahu masing-masing mencatat responden sebanyak lapan orang (8.2%) dan tujuh orang responden (7.1%).

Seterusnya, bagi hasil tinjauan untuk item ketiga iaitu kosa kata “awat” dalam dialek Kedah merupakan penggunaan kata antara generasi tua dan generasi muda. Bagi

responden yang menjawab saya tahu adalah seramai 59 orang responden (60.2%). Bagi yang menjawab saya sangat berpengetahuan pula adalah seramai 34 orang responden (34.7%) manakala yang menjawab tidak pasti pula adalah seramai dua orang responden (2%). Bagi yang menjawab saya kurang tahu dan saya tidak tahu masing-masing mencatat responden sebanyak satu orang (1%) dan dua orang responden (2%).

Di samping itu, bagi hasil tinjauan untuk item keempat pula iaitu generasi tua di Kedah menggunakan kosa kata “soq” untuk bersahur. Bagi responden yang menjawab saya tahu adalah seramai 50 orang responden (51.5%). Bagi yang menjawab saya sangat berpengetahuan pula adalah seramai 42 orang responden (43.3%) manakala yang menjawab tidak pasti pula adalah seramai satu orang responden (1%). Bagi yang menjawab saya kurang tahu dan saya tidak tahu masing- masing mencatat responden sebanyak dua orang (2.1%) dan dua orang responden (2.1%).

Bagi hasil tinjauan untuk item kelima pula iaitu generasi tua di Kedah menggunakan kosa kata “geqek” yang bermaksud basikal. Bagi responden yang menjawab saya tahu adalah seramai 51 orang responden (52%). Bagi yang menjawab saya sangat berpengetahuan pula adalah seramai 42 orang responden (42.9%) manakala yang menjawab tidak pasti pula adalah seramai dua orang responden (2%). Bagi yang menjawab saya kurang tahu dan saya tidak tahu masing-masing mencatat responden sebanyak dua orang (2%) dan satu orang responden (1%).

Akhir sekali, bagi hasil tinjauan untuk item terakhir pula iaitu generasi tua dan generasi muda menggunakan kosa kata “sabaq” yang bermaksud sabar. Bagi responden yang menjawab saya tahu adalah seramai 43 orang responden (43.9%). Bagi yang menjawab saya sangat berpengetahuan pula adalah seramai 51 orang responden (52%) manakala yang menjawab tidak pasti pula adalah seramai satu orang responden (1%). Bagi yang menjawab saya kurang tahu dan saya tidak tahu masing- masing mencatat

responden sebanyak dua orang (2%) dan satu orang responden (1%).

4.7 Langkah-Langkah Dalam Mengekalkan Penggunaan Dialek Kedah

Hasil tinjauan mengenai mengenai item-item yang terdapat pada borang soal selidik bahagian d iaitu langkah-langkah dalam mengekalkan penggunaan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Pernyataan yang dikemukakan ini merupakan pengetahuan secara umum untuk melihat sejauhmana responden mengambil langkah-langkah dalam mengekalkan penggunaan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat. Analisis ini dipersembahkan dalam bentuk jadual 4.11 dibawah.

Jadual 4.11 : Menunjukkan Langkah-Langkah Dalam Mengekalkan Penggunaan Dialek

Sumber : Kajian Lapangan, 2021

Langkah-langkah dalam mengekalkan penggunaan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat	Skala									
	1		2		3		4		5	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Masyarakat di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah menggunakan dialek Kedah dalam kehidupan seharian	39	40.2	25	25.8	3	3.1	11	11.3	19	19.6

Masyarakat Kampung Sungai Udang Yan, Kedah menggunakan dialek Kedah walaupun di mana mereka berada	43	44.3	22	22.7	6	6.2	11	11.3	15	15.5
Masyarakat Kampung Sungai Udang Yan, Kedah menggunakan dialek Kedah bagi mengekalkan identiti mereka sebagai orang Kedah asli	38	39.2	26	26.8	3	3.1	11	11.3	19	19.6
Penggunaan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat dapat menimbulkan rasa kekitaan sekaligus dapat mengeratkan semangat perpaduan kerana timbul rasa selesa dalam komunikasi antara satu sama lain.	38	39.2	26	26.8	1	1	10	10.3	22	22.7
Masyarakat Kampung Sungai Udang Yan, Kedah menggunakan dialek Kedah bagi mengeratkan tali persaudaraan walaupun mereka berkomunikasi dengan masyarakat yang bukan datangnya dari dialek yang sama	40	40.8	25	25.5	1	1	11	11.2	21	21.4

Berdasarkan jadual 4.11 menunjukkan hasil tinjauan untuk item pertama iaitu masyarakat di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah menggunakan dialek Kedah dalam kehidupan seharian. Bagi responden yang menjawab setuju adalah seramai 39 orang responden (40.2%). Bagi yang menjawab sangat setuju pula adalah seramai 25 orang responden (25.8%) manakala yang menjawab tidak pasti pula adalah seramai tiga orang

responden (3.1%). Bagi yang menjawab tidak setuju dan sangat tidak setuju masing-masing mencatat responden sebanyak 11 orang (11.3%) dan 19 orang responden (19.6%).

Selain itu, hasil tinjauan untuk item kedua pula iaitu masyarakat Kampung Sungai Udang Yan, Kedah menggunakan dialek Kedah walaupun di mana mereka berada. Bagi responden yang menjawab setuju adalah seramai 43 orang responden (44.3%). Bagi yang menjawab sangat setuju pula adalah seramai 22 orang responden (22.7%) manakala yang menjawab tidak pasti pula adalah seramai enam orang responden (6.2%). Bagi yang menjawab tidak setuju dan sangat tidak setuju masing-masing mencatat responden sebanyak 11 orang (11.3%) dan 15 orang responden (15.5%).

Seterusnya, hasil tinjauan untuk item ketiga iaitu masyarakat Kampung Sungai Udang Yan, Kedah menggunakan dialek Kedah bagi mengekalkan identiti mereka sebagai orang Kedah asli. Bagi responden yang menjawab setuju adalah seramai 38 orang responden (39.2%). Bagi yang menjawab sangat setuju pula adalah seramai 26 orang responden (26.8%) manakala yang menjawab tidak pasti pula adalah seramai tiga orang responden (3.1%). Bagi yang menjawab tidak setuju dan sangat tidak setuju masing-masing mencatat responden sebanyak 11 orang (11.3%) dan 19 orang responden (19.6%).

Di samping itu, hasil tinjauan untuk item keempat iaitu penggunaan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat dapat menimbulkan rasa kekitaan sekaligus dapat mengeratkan semangat perpaduan kerana timbul rasa selesaa dalam komunikasi antara satu sama lain. Bagi responden yang menjawab setuju adalah seramai 38 orang responden (39.2%). Bagi yang menjawab sangat setuju pula adalah seramai 26 orang

responden (26.8%) manakala yang menjawab tidak pasti pula adalah seramai satu orang responden (1%). Bagi yang menjawab tidak setuju dan sangat tidak setuju masing-masing mencatat responden sebanyak sepuluh orang (10.3%) dan 22 orang responden (22.7%).

Akhir sekali, hasil tinjauan untuk item terakhir iaitu masyarakat Kampung Sungai Udang Yan, Kedah menggunakan dialek Kedah bagi mengeratkan tali persaudaraan walaupun mereka berkomunikasi dengan masyarakat yang bukan datangnya dari dialek yang sama. Bagi responden yang menjawab setuju adalah seramai 40 orang responden (40.8%). Bagi yang menjawab sangat setuju pula adalah seramai 25 orang responden (25.5%) manakala yang menjawab tidak pasti pula adalah seramai satu orang responden (1%). Bagi yang menjawab tidak setuju dan sangat tidak setuju masing-masing mencatat responden sebanyak 11 orang (11.2%) dan 21 orang responden (21.4%).

4.8 Kesimpulan

Secara keseluruhannya, objektif yang telah difokuskan oleh pengkaji telah mencapai walaupun terdapat halangan ketika pengkaji menjalankan proses pengumpulan data. Hasil kajian ini juga diperoleh daripada analisis data kaedah kualitatif dan kuantitatif. Berdasarkan hasil kutipan data kualitatif yang terdiri daripada lima orang informen ini secara tidak langsung dapat memberikan pengetahuan dengan lebih jelas tentang perbezaan penggunaan kosa kata, perbezaan penggunaan bahasa harian dialek Kedah serta langkah-langkah dalam mengekalkan dialek dalam kalangan masyarakat tidak mengira peringkat umur di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah.

BAB 5

KESIMPULAN DAN CADANGAN

5.0 Pengenalan

Bab lima menerangkan tentang keseluruhan bab di dalam kajian yang dilakukan. Bab lima ini juga terbahagi kepada tiga bahagian iaitu perbincangan, cadangan dan rumusan secara menyuruh dalam setiap bab bagi menyimpulkan segala persoalan yang telah terjawab sepanjang proses pengkajian.

5.1 Perbincangan

Kajian ini dilakukan adalah untuk mengkaji tentang unsur kesalingfahaman budaya penggunaan dialek Kedah antara generasi tua dan muda di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Kajian ini mengandungi lima bab dan setiap bab mempunyai subtopik.

Bab satu menerangkan mengenai pengenalan kajian yang merangkumi keseluruhan latar belakang dan lokasi kajian, permasalahan kajian, persoalan kajian, objektif kajian, skop kajian, kepentingan kajian dan struktur projek penyelidikan. Dialek Kedah adalah bahasa warisan yang unik dan mempunyai perbezaan tersendiri yang menyebabkan wujudnya perbezaan penggunaan perkataan antara dua generasi iaitu generasi tua dan muda. Dialek Kedah ini sentiasa diamalkan dalam komunikasi seharian bagi masyarakat di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Tujuan penggunaan dialek Kedah supaya dialek ini dapat dikekalkan dan dipelihara bagi memelihara identiti masyarakat di Kedah agar tidak lapuk ditelan zaman.

Bab dua pula akan membincangkan tentang kajian literatur dan pemilihan teori yang bersesuaian dalam kajian yang dijalankan mengenai dialek Kedah. Bab ini juga menjelaskan mengenai sejarah negeri Kedah, sejarah daerah Yan, budaya dan warisan negeri kedah, dialek sebahagian daripada warisan tidak ketara iaitu dialek Kedah, penggunaan teori gelombang dalam kalangan masyarakat dan kesimpulan. Sejarah negeri Kedah ini mempunyai subtopik yang merangkumi populasi penduduk dan ekonomi. Bagi budaya dan warisan negeri Kedah ini juga mempunyai beberapa subtopik yang merangkumi takrifan bagi budaya, takrifan bagi warisan, jenis warisan budaya, takrifan bagi warisan ketara, takrifan bagi warisan tidak ketara di Kedah. Seterusnya subtopik bagi item dialek sebahagian daripada warisan budaya tidak ketara merangkumi takrifan bagi dialek, takrifan bagi dialek Kedah, takrifan bagi kesalingfahaman, kosa kata dialek Kedah dan bahasa harian dialek Kedah.

Bab tiga menjelaskan tentang metodologi kajian dan kaedah analisis yang digunakan sepanjang proses menjalankan kajian ini. Kajian ini telah menggunakan pendekatan kualitatif dan pendekatan kuantitatif dalam proses pengumpulan data. Kaedah pengumpulan data kualitatif yang digunakan adalah melibatkan data primer dan data sekunder. Data primer yang digunakan adalah merangkumi reka bentuk kajian etnografi, temu bual dan pemerhatian turut serta dan tidak turut serta. Bagi data sekunder pula melibatkan tentang kajian kepustakaan, dokumentasi dan jurnal. Selain itu, melalui kajian ini juga turut melibatkan alat bantuan kajian yang merangkumi perakam video serta nota lapangan. Seterusnya, persampelan kajian juga digunakan dalam kajian ini dan mempunyai beberapa subtopik yang merangkumi persampelan bertujuan, persampelan bebola salji dan saiz persampelan untuk mendapatkan maklumat responden melalui kaedah temubual. Di samping itu, penggunaan analisis tematik dan

analisis deskriptif. Bagi analisis tematik mempunyai proses penghasilan maklumat seperti transkripsi, pengekodan, menyusun tema, laporan dan triangulasi. Akhir sekali, kesimpulan dalam menyimpulkan secara umum tentang bab tiga tersebut.

Bab empat pula menerangkan mengenai dapatan kajian dan kaedah analisis yang diperolehi daripada soal selidik dan temubual responden. Maklumat yang diperolehi telah dianalisis dengan menggunakan kaedah tematik dan kaedah diskriptif. Hasil dapatan kajian telah menunjukkan bahawa masyarakat di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah masih menggunakan dialek Kedah berunsurkan konsep kesalingfahaman antara generasi tua dan muda.

5.2 Penemuan Utama

Kajian penyelidikan yang dilakukan ini bertujuan untuk mengetahui unsur kesalingfahaman budaya penggunaan dialek Kedah antara generasi tua dan muda di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Penggunaan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat asli Kedah sangat meluas pada zaman kini. Perkara ini bukan sahaja dapat mengekalkan identiti masyarakat Kedah malah penggunaan dialek Kedah kini mampu dikuasai oleh masyarakat luar Kedah ekoran penggunaan dialek ini sangat menarik perhatian masyarakat luar untuk sama-sama menggunakan dialek Kedah. Namun begitu, penggunaan kosa kata dialek Kedah antara dua generasi ini masih kekal sebagai interaksi harian mereka dan langkah-langkah dalam mengekalkan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat ini juga perlu diambil.

Penggunaan kosa kata dialek Kedah antara dua generasi iaitu generasi tua dan muda di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah masih kekal digunakan sebagai interaksi harian mereka. Namun begitu, terdapat sedikit perbezaan dalam penggunaan kosa kata

yang digunakan oleh kedua generasi ini berunsurkan konsep kesalingfahaman. Kesalingfahaman atau konsep kebolehfahaman merupakan situasi atau konteks di mana sesuatu dialek boleh difahami antara dua penutur atau lebih dengan berinteraksi melalui penggunaan dialek yang berbeza tetapi masih mampu untuk difahami. Unsur kesalingfahaman sememangnya ada dalam interaksi antara dua generasi iaitu tua dan muda. Sebagai contoh kosa kata yang mempunyai pertuturan berbeza tetapi mempunyai kesalingfahaman antara dua generasi ini seperti “geqek” yang digunakan oleh generasi tua manakala generasi muda menggunakan perkataan “beskat” sebagai penggunaan komunikasi harian yang bermaksud basikal dalam konsep Bahasa Melayu. Oleh itu, setiap individu perlu memainkan peranan masing-masing dalam mengambil langkah-langkah dalam mengekalkan penggunaan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat.

Langkah-langkah dalam mengekalkan penggunaan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat telah dibincangkan dalam kajian ini. Antara langkah dalam mengekalkan penggunaan dialek Kedah adalah peranan ibu bapa dalam penggunaan dialek Kedah. Ibu bapa mesti menggunakan dialek Kedah yang merupakan bahasa ibunda kepada anak-anak sejak mereka masih kecil lagi. Tujuan perkara ini dilakukan adalah untuk memastikan anak-anak sudah terbiasa dengan penggunaan dialek Kedah. Penggunaan dialek yang didedahkan kepada mereka secara tidak langsung dapat membantu anak-anak mereka secara automatik menjadi mudah untuk memahami dan bercakap dengan jelas dalam dialek Kedah.

Jelaslah bahawa setiap individu sememangnya memainkan peranan masing-masing dalam mengekalkan penggunaan dialek Kedah dalam masyarakat masa kini. Dialek Kedah merupakan bahasa ibunda yang dimiliki oleh masyarakat Kedah. Oleh itu, langkah-langkah dalam mengekalkan penggunaan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat merupakan perkara yang penting bagi memelihara identiti masyarakat

Kedah agar tidak lapuk ditelan zaman. Ini kerana dialek Kedah merupakan salah satu simbolik masyarakat asli Kedah.

5.3 Cadangan Kajian

Dialek Kedah merupakan bahasa ibunda yang dimiliki oleh masyarakat Kedah. Penyelidikan yang telah banyak dilakukan oleh pengkaji terdahulu mengenai dialek Kedah. Namun begitu,, melalui pelbagai penyelidikan yang dilakukan, didapati dialek Kedah mempunyai perbezaan yang sangat unik dan dari aspek perbezaan kosa kata yang digunakan oleh dua generasi yang perlu dikekalkan pada generasi akan datang supaya tidak lapuk ditelan zaman. Oleh itu, kajian lanjut dapat diteruskan dengan menganalisis langkah-langkah dalam mengekalkan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat. Bagi mengekalkan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat, terdapat langkah yang perlu dilakukan untuk memastikan pertuturan dalam dialek Kedah masih lagi digunakan oleh kedua generasi ini

Antara langkah-langkah dalam mengekalkan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat seperti ibu bapa yang sentiasa menerapkan penggunaan dialek Kedah kepada anak-anak sejak mereka masih kecil lagi. Ibu bapa yang berhijrah ke luar negeri juga mampu mengajar anak-anak mereka berkomunikasi dalam dialek Kedah dengan baik walaupun keadaan di kawasan tempat tinggal itu mempunyai pencampuran dialek. Hal ini tidak menjadi satu halangan bagi ibu bapa untuk mengajar anak-anak mereka untuk memahami dalam pelbagai dialek dalam waktu yang sama. Hal ini dikatakan demikian kerana ibu bapa merupakan seseorang yang sangat dekat dengan anak-anak yang dalam proses pembesaran dan pembelajaran. Kesannya yang dapat dilihat apabila penerimaan anak dalam menggunakan dialek Kedah apabila berkomunikasi dengan

masyarakat sekeliling secara tidak langsung membuktikan kejayaan ibu bapa dalam mendidik anak-anak mereka mengekalkan bahasa ibunda dialek Kedah.

Kajian penyelidikan yang dilakukan secara sistematik dan teratur ini dapat memberikan hasil kajian yang berfokus kepada objektif yang hendak dicapai. Hal ini dapat membantu pengkaji dalam menjawab segala persoalan berdasarkan objektif kajian yang dilakukan. Kajian ini dijalankan bertujuan untuk mengetahui sejauh mana unsur kesalingfahaman budaya penggunaan dialek Kedah antara generasi tua dan generasi muda di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Dalam penulisan ilmiah ini juga membincangkan mengenai langkah-langkah dalam mengekalkan penggunaan dialek Kedah dalam kalangan masyarakat di Kampung Sungai Udang Yan, Kedah. Secara kesimpulannya, masyarakat di kampung tersebut dilihat menggunakan dialek Kedah dalam komunikasi harian. Namun begitu, sesetengah penggunaan kosa kata yang berbeza antara dua generasi ini berkonsepkan unsur kesalingfahaman telah membuat pengkaji ingin mengkaji lebih mendalam lagi mengenai dialek Kedah tersebut. Perkara ini diharapkan dapat membantu dalam memberi penjelasan dengan jelas mengenai keunikan yang wujud dalam dialek Kedah ini.

GLOSARI DALAM DIALEK KEDAH

<i>Soq</i>	Sahur
<i>Hang</i>	Panggilan untuk awak
<i>Beskat/Gegek</i>	Basikal
<i>Depa</i>	Mereka
<i>Pi</i>	Pergi
<i>Campoq</i>	Campur
<i>Tak</i>	Tidak
<i>Utaqa</i>	Utara
<i>Dengaq</i>	Dengar
<i>Kenai</i>	Kenal
<i>Paham</i>	Faham
<i>Reti</i>	Faham

UNIVERSITI
MALAYSIA
KELANTAN

RUJUKAN

- Ahmad, Z. (2006). Kepelbagaiannya dialek dalam bahasa Melayu: Analisis tatatingkat kekangan. *Pusat Pengajian Bahasa dan Linguistik*, 1-26.
- Asmadi, K. M. (2012). Dato'Syeikh Abdul Halim Othman (1910-1997M) : Sejarah Dan Sumbangan Di Negeri Kedah Darul Aman. *Jabatan Sejarah Dan Tamadun Islam*, 1-250.
- Chouldhury, A. (2021, December 31). *Participant Observation and Non-Participant Observation*. Retrieved from Your Article Library: <https://www.yourarticlerepository.com/social-research/data-collection/participant-observation-and-non-participant-observation/64510>
- Jasmi, K. A. (2012). Metodologi Pengumpulan Data Dalam Penyelidikan Kualitatif . *Kursus Penyelidikan Kualitatif Siri 1* , 1-14.
- Jawi, I. (2018, November 23). *Perbezaan Loghat Kedah Mengikut Kawasan*. Retrieved from The Patriots: <https://www.thepatriots.asia/perbezaan-loghat-kedah-mengikut-kawasan/>
- Mansor, N. R., Mansor, N., & Rahim, N. A. (2013). Dialek Melayu Terengganu: Pendokumentasian Danpengekalan Warisan Variasi Bahasa Tempatan. *Jurnal Melayu*, 21-35..
- Mokhtar, M. M., Yaakub, R., Amzah, F., & Jamil, M. (2018). Analisis Tematik Dalam Pembelajaran Dan Pemudahcaraan (Pdpc) Proses Penulisan Karangan Argumentatif Berdasarkan Kbat: Pemahaman Dan Amalan Pedagogi Guru Bahasa Melayu Tingkatan Empat. *Prosiding Seminar Kebangsaan Majlis Dekan Pendidikan Universiti Awam*, 69-84.
- Vellasamy, M. (2005). Tokoh-Tokoh Kedah Dalam Legenda Dan Sejarah:. 1-220.

- Zin, S. M., Manann, A. N., & Zin, H. H. (2019). Unsur Kesalingfahaman dan Ketidaksalingfahaman antara Dialek Kedah dan Dialek Melayu Sarawak. *e-jurnal bahasa dan linguistik*, 1-32
- UNESCO. (2003). *Convention for the Safeguarding of Intangible Cultural Heritage*. Retrieved from <http://www.unesco.org/culture/ich/index.php?lg=es&pg=00006>
- Akta Warisan Kebangsaan, 2005 (Akta 645)
- Bakar, M. A. (2013, Disember 8). *Memperluas Peranan Bahasa Ibunda*. Retrieved from
Singapura Berita Harian: <https://www.beritaharian.sg/bahasa-budaya/memperluas-peranan-bahasa-ibunda>
- Yusoff, Y. M., Dollah, H., & Kechot, A. S. (2011). Akta Warisan Kebangsaan, 2005: Tinjauan Sepintas Lalu. *Jurnal Melayu* (8), 173-188.
- Omar, A. (1988). In *Susun Galur Bahasa Melayu*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Jasmi, K. A. (2012). Metodologi Pengumpulan Data Dalam Penyelidikan Kualitatif. *Kursus Penyelidikan Kualitatif Siri 1 2012*, 1-14.
- Mohamed, N. A., & Hassan, N. A. (2019). Pengukuhan Bahasa Melayu Sebagai Bahasa Perpaduan di Institusi Pengajian Tinggi Swasta. *Malaysian Journal of Social Science and Humanities (MJSSH)*, 19-28
- Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman. 1990. Masyarakat Prasejarah dan Perkaitannya Dengan Masyarakat Pribumi Semenanjung Malaysia. *JEBAT* 18:314.
- Williams Hunt, P.D.R. 1951. Archaeological Discoveries in Malaya. *JMBRAS* 25(1)
- Muhammad Afiq Omar. 2017. Kajian arkeologi di Gua Tok Sik, Gunung Pulai dan Gua Baling,
- Bukit Baling, Baling Kedah. Tesis Sarjana, Institut Alam & Tamadun Melayu,

Hassan, Z., & Ramli, Z. (2018). Analisis Serpihan Tembikar Tanah Prasejarah Di Kedah. *Asian Journal of Environment, History and Heritage*, 1-252.

Kim, K. K. (28 Ogos, 2017). *Pentadbiran British suatu ketika dahulu teratur, rasuah jarang berlaku*

Retrieved from Astro Awani: <https://www.astroawani.com/berita-malaysia/pentadbiran-british-suatu-ketika-dahulu-teratur-rasuah-jarang-berlaku-khoo-kay-kim-15293>

Chambers, J.K., & Trudgill, P. (1980). *Dialectology*. Cambridge: Cambridge University Press.

Chambers, J. K. & Trudgill, P. (1999). *Dialektologi* (Annuar Ayub, pentj). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Collins, J. T. (2000). Kepelbagai dialek Melayu Sarawak: Tinjauan di Sungai Saribas dan di Sungai Rejang. *Jurnal Dewan Bahasa*, 44 (1), 2-17

Rahim, N. S. (2015, Mei 24). *SIRI MISTERI: Sumpahan Mahsuri*. Retrieved from Berita Harian: <https://www.bhariani.com.my/bhplus-old/2015/05/56766/siri-misteri-sumpahan-mahsuri>

Ramli, Z., Mohd Ali, M. S., & Hasni, M. T. (2017). Merosotnya Pengaruh Hindu-Buddha Di Kedah Tua: Satu Analisis Politik Dan Budaya “Decline In Hindu-Buddhist Influences In Kedah: Analysis On Politics And Culture”. *Asian Journal of Environment, History and Heritage*, 23-250